

Doba bronzová

Bronze Age

Blučina (okr. Brno-venkov)

„Pastviska“.

Starší doba bronzová, mladší doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.0576706N, 16.6655497E

Výzkum probíhal při výstavbě nové haly společnosti CTP Invest, spol. s r. o. Místo stavby se nachází jihozápadně od kruhového objezdu poblíž exitu 11 z dálnice D2 Brno – Bratislava. Jde o součást průmyslové zóny vznikající na postupně nasypávaném terénu v jinak zaplavované nivě řeky Litavy.

Protože se většina stavebních prací odehrávala v již nasypávaném recentním terénu, byl archeologický výzkum zaměřen zejména na dohledy nad výkopy pro inženýrské sítě. Především se jednalo o kanalizaci, která probíhala severojižním směrem ve východní části staveniště, následně se stáčela na západ a napojila do prostoru vlastní haly. Při plošném odkryvu v této trase bylo zachyceno celkem 27 objektů, z nichž většinu lze zařadit do starší nebo mladší doby bronzové, případně jen obecně do doby bronzové. Často šlo o kruhové sídlištní nebo zásobní jámy, v jedné z nich pak byl uložen skelet asi dvacetileté ženy ve skrčené poloze (obr. 1). Materiál z tohoto objektu bohužel umožňuje dataci pouze rámcově do doby bronzové. Po celou dobu výzkumu byla také sledována kulturní vrstva dosahující mocnosti cca 0,5 m, při jejímž postupném snižování stavební mechanizací bylo kromě ojedinělých zlomků keramiky objeveno několik částí nádob vsazených do sebe, které je možné datovat do mladší doby bronzové.

Obr. 1. Blučina. Skelet ženy ve skrčené poloze na dně sídlištní jámy. Foto I. Čižmář.

Fig. 1. Blučina. Female skeleton in a flexed position at the bottom of the settlement pit. Photo by I. Čižmář.

Objekty datované rámcově do pravěku nebo doby bronzové byly zachyceny také při kopání přípojky vodovodu, kde se písčité podloží svažovalo do nivy řeky Litavy. S ohledem na nastupující spodní vodu však nebylo možné provést jejich průzkum.

Literatura

Neuveдено.

Summary

A total of 30 pits dated to the Early Bronze Age, the Late Bronze Age or more generally the Bronze Age, were detected during underground digging for utilities during the construction of a new hall in the Blučina “Pastviska” field (Brno-Country District). The skeleton of a young woman in a flexed position was uncovered in one of the pits.

Ivan Čižmář

Boskovice (okr. Blansko)

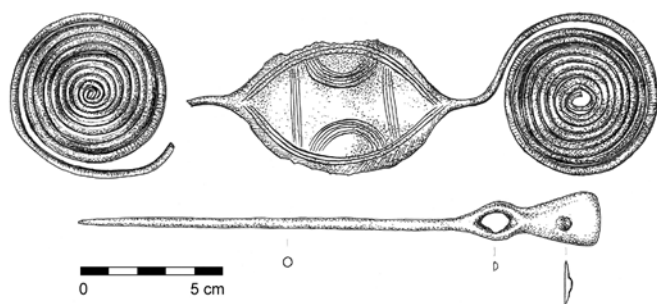
„Lipníky“.

Kultura popelnicových polí. Depot. Průzkum detektorem kovu. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum regionu Boskovicka, p. o.

Lokalizace: nepublikováno z důvodu ochrany lokality

Dne 2. 2. 2020 byla při detektorovém průzkumu v zalesněné trati „Lipníky“ spolupracovníkem Muzea regionu Boskovicka Vlastislavem Konečným zjištěna koncentrace bronzových předmětů. Na místo byla přivolána archeoložka muzea. Při následném záchranném výzkumu byl nalezen soubor bronzových šperků čítající 19 ks, při dohledávce 9. 2. 2020 byl na místě depotu nalezen osmičkovitý spojovací článek. Celý depot, který překrývala koňská faléra, obsahuje 7 pukliček s dvojicí otvorů na protilehlých stranách, měsíčkovitý závěsek, drobné spirálky, řetízky a 2 plechové trubičky. Z hlediska datace je chronologicky nejcitlivější dvoudílná štítová spona (obr. 2). Zbylé součásti depotu (pukličky, spirálky, měsíčkovitý závěsek) jsou chronologicky méně citlivé, vyskytují se v širším časovém horizontu. Na základě tvaru štítku, absence centrální a vybižené výzdoby štítku a velikosti růžice lze depot předběžně datovat do středního období popelnicových polí – stupně HA1. V číslování depotů mu náleží označení Boskovice 10 (Salaš, Jarůšková 2017, 122). Místo nálezu se nachází na severozápadně orientovaném svahu v nadmořské výšce 405 m. Hloubka nálezů se pohybovala mezi 20–30 cm.

Lokalita „Lipníky“ je v archeologii známá již více než 100 let, ze sídlištní lokality pod lesem „Lipníky“ pochází již 6 depotů kultury popelnicových polí. Z přilehlého kopce Lipníky se jedná o třetí hromadný nález (Salaš, 2005, 412–416; Salaš 2007, 234; Bártová Pavelková 2020, 167).

Obr. 2. Boskovice. Spona z depotu Boskovice 10. Kresba J. Bayerová.

Fig. 2. Boskovice. Buckle from the hoard find Boskovice 10. Drawing by J. Bayerová.

Literatura

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Salaš, M. 2007: Dva nové bronzové depoty z Boskovic. Příspěvek k otázce středodunajských vlivů v severomoravské větvi KLPP a lokálních koncentrací depotů. In: M. Salaš, K. Šabatová (eds.): *Doba popelnicových polí a doba halštatská. Příspěvky z IX. konference, Bučovice 3. – 6. 10. 2006*. Brno: Ústav archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 233–247.

Salaš, M., Jarůšková, Z. 2017: Poznámky k současnému stavu fondu metalických depotů doby popelnicových polí v regionu Malé Hané. *Pravěk Nová řada* 25, 119–136.

Bártová Pavelková, T. 2020: Boskovice (okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 60(1), 167.

Summary

A hoard of 20 items dated to the Lusatian Urnfield culture (HA1) was found during a metal detector survey of “Lipníky” field in Boskovice (Blansko District). The assemblage contained a horse phalera, a leaf-shaped bow buckle, seven small bosses, a crescent pendant, small spirals, a fine chain, two small metal sheet tubes and an eight-shaped linking element.

Tatána Bártová Pavelková

Branišovice (okr. Brno-venkov)

Jihozápadní část obce, parc. č. 223/1, 223/90.

Věteřovská skupina, mladší doba bronzová. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 48.9605469N, 16.4263222E

Záchranný archeologický výzkum probíhal při rekonstrukci vodovodního potrubí na mírném návrší v jihozápadní části Branišovic, mimo jiné v okolí místního zámku. Na tomto místě bylo již dříve dokumentováno osídlení věteřovské skupiny v souvislosti s výstavbou nové kanalizace (Čižmář 2016, 203). Stavba vodovodu probíhala paralelně s výkopy pro kanalizaci, v některých úsecích se dokonce s nimi i křížila. I tentokrát byly výkopem porušovány četné objekty, mimo jiné také zásobní jámy ze starší doby bronzové (věteřovská skupina) a nově také z mladší doby bronzové. Některé objekty poskytly bohatší keramický inventář, jedna z věteřovských jam vydala také v našem prostředí zatím neobvyklý nález kamenného kadlubu (obr. 3).

Obr. 3. Branišovice. Zlomek kamenného kadlubu ze zásobní jámy věteřovské skupiny. Foto I. Čižmář.

Fig. 3. Branišovice. A stone casting mould fragment of the Věteřov storage pit. Photo by I. Čižmář.

Literatura

Čižmář, I. 2016: Branišovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 57(1), 203–204.

Summary

Věteřov group and Late Bronze Age pits were documented during a rescue excavation in the south-eastern part of the municipality of Branišovice (Brno-Country District). A fragment of a stone casting mould was found in one of the Věteřov pits.

Ivan Čižmář

Brno (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)

Ul. Kšírova; „Pod Hřbitovem“, parc. č. 959/38, 959/76.

Velatická kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1603800N, 16.6172981E

V průběhu prosince 2020 se pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., vrátili po třech měsících na stavbu rozšiřující areál firmy Hortim-International v Brně-Horních Heršpicích (viz oddíl Doba železná). V místě budoucí retenční nádrže byly exkavovány zásobní jámy a další sídlištní objekty, které lze na základě keramického materiálu datovat do období velatické kultury.

Literatura

AMČR: Záznam M-202003480 [cit. 2021-04-12]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

A Late Bronze Age settlement was examined in Kšírova Street, Horní Heršpice cadastral area (Brno-City District) in 2020.

Jiří Zubalík

Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)

Ul. Houbářská, parc. č. 5131–5134.

Doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.2128858N, 16.6945189E

Při záchranném archeologickém výzkumu keltského sídliště během stavební akce „Líšeň – RD Houbářská, obytný soubor“ (viz oddíl Doba železná) byly zachyceny také sídlištní objekty, které lze na základě získaného materiálu pouze rámcově datovat do pravěkého období, snad do doby bronzové. Výzkum by zde měl pokračovat i v následujícím roce.

Literatura

AMČR: Záznám M-202001997 [cit. 2021-04-12]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

A rescue excavation in Houbářská Street, Líšeň cadastral area (Brno-City District) uncovered a prehistoric settlement tentatively dated to the Bronze Age.

Jiří Zubalík

Brno (k. ú. Ponava, okr. Brno-město)

Ul. Štefánikova, č. p. 30, Ul. Rybníček, č. p. 1, parc. č. 459.

Únětická kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: dočasně Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: WGS-84 – 49.2106228N, 16.6031878E; 49.2108697N, 16.6030672E; 49.2107944N, 16.6027572E; 49.2105597N, 16.6028994E

Na přelomu února a března roku 2020 byl v Brně na nároží Štefánikovy ulice a Rybníčku, v rámci výstavby nového polyfunkčního domu, prováděn záchranný archeologický výzkum. Stavbě, jejímž investorem bylo Město Brno, předcházela demolice stávajícího patrového domu z 60.–70. let 19. století. Přestože téměř celý půdorys demolovaného objektu byl až na malý dvorek podsklepen, podařilo se na dochovaných zbytcích terénu a pod podlahami sklepů odhalit, s ohledem na rozsah zkoumané plochy poměrně intenzivní, doklady osídlení (podrobněji se zaměřením viz oddíl Eneolit).

V rámci výzkumu byly nalezeny pozůstatky dosud neznámého sídliště únětické kultury. Byly odkryty spodní části čtyř kruhových výkopů s plochým rovným dnem a podhloubenými stěnami (pravděpodobně zásobní jámy – s.j. 500, 502, 503 a 507) a jeden přibližně čtvercový výkop o straně 2,8 m (snad sklípek – s.j. 504) se dvěma sloupovými jámami ve dně (s.j. 505, 506). Všechny objekty, které byly dokumentovány až pod úroveň podlah novověkých sklepů, se musely původně zahlubovat do úrovně 1,8 až 2,6 m pod úroveň soudobého terénu (Kolařík 2021).

Literatura

Kolařík, V. 2021: Brno, Štefánikova 30 – polyfunkční dům. Rkp. nálezové zprávy č. j. 03/2020. Uloženo: archiv nálezoových zpráv Archaia Brno z. ú.

Summary

A rescue excavation carried out during the construction of a new multi-purpose building on the corner of Štefánikova and Rybníček streets in the Ponava cadastral area (Brno-City District)

uncovered, along with other finds, part of a so far unknown Únětické culture Early Bronze Age settlement.

Václav Kolařík, Lenka Sedláčková, Antonín Zůbek

Brno (k. ú. Staré Brno, okr. Brno-město)

Ul. Nové Sady č. p. 27, 29, 31, parc. č. 1347, 1348, 1350.

Doba bronzová, únětická kultura, pozdní doba bronzová. Sídliště.

Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: dočasně Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: S-JTSK – -598397, -1161607

Od jara do podzimu probíhaly na parc. č. 1347, 1348 a 1350 dva investorsky na sobě nezávislé archeologické výzkumy (A008/2020 a A020/2020 – vyznačení zkoumaných ploch viz oddíl Neolit), které na sebe však těsně navazovaly a bylo by tedy nadbytečné o nich v takto stručném přehledu referovat zvlášť. Oba jsou teprve v rané fázi zpracování a podrobnější výsledky zde budou publikovány v příštím čísle (Příbylová 2020a; 2020b).

Na polykulturní lokalitě bylo mimo jiné doloženo osídlení i z doby bronzové. Jeden z objektů patří do staršího stupně kultury únětické (obr. 4) a během skrývky byl objeven objekt se dvěma nádobami z období popelníkových polí. Posledním zatím identifikovaným reliktem s keramikou doby bronzové je mělký neckovitý příkop na hranici sprašové návěje a nivy, zaniklý pravděpodobně zaplavením. Kromě osídlení z doby bronzové se na lokalitě podařilo doložit i kulturu s lineární keramikou, kulturu s moravskou malovanou keramikou a osídlení ze středověku až novověku.

Obr. 4. Brno, ul. Nové Sady. Keramika únětické kultury. Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 4. Brno, Nové Sady Street. Únětické culture pottery. Photo by Archaia Brno z. ú.

Literatura

Příbylová, M. 2020a: Terénní dokumentace výzkumu A008/2020 Brno, Nové Sady 27 – Titanium. Rkp. dokumentace. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Příbylová, M. 2020b: Terénní dokumentace výzkumu A020/2020 Brno, Nové Sady 31 – INSADY. Rkp. dokumentace. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Summary

Two rescue excavations of adjacent areas took place in 2020 in the cadastral area of the Staré Brno city area (Brno-City District), on

plots No. 1347, 1348 and 1350. Several Bronze Age features from the Únětice culture and the Urnfield period were documented in the surveys.

Michala Příbylová

Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)

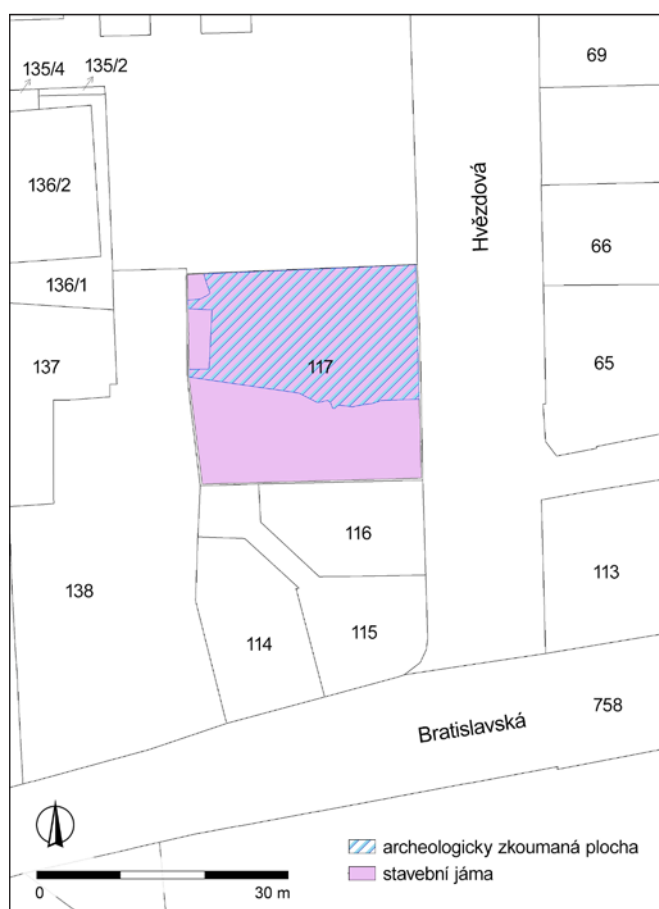
Ul. Hvězdová, č. p. 5, parc. č. 117.

Únětická kultura. Sídliště, izolovaný pohřeb. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: dočasně Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: S-JTSK – -597069, -1160257

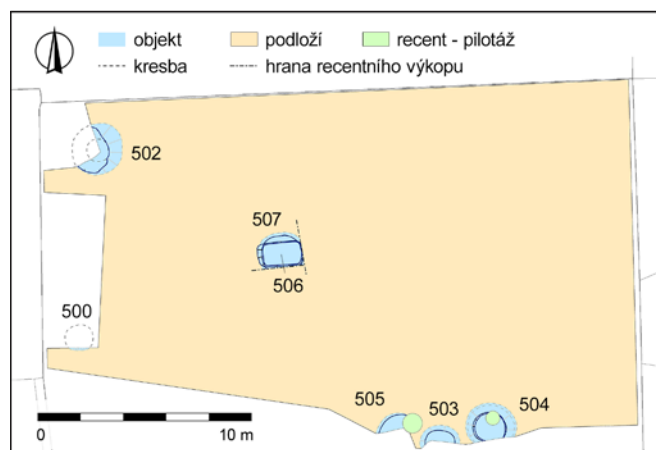
V okamžiku přivolání archeologického dohledu na lokalitu byla větší část plochy stavební jámy již vybagrována (obr. 5). Na jejích stěnách byly viditelné pravěké zásobní jámy zasažené mechanizací. Odtěžování zeminy bylo tedy pozastaveno a relikty zásobních jam byly doexcavovány a zdokumentovány. Jednalo se o objekty s.j. 500–505 (obr. 6). Při dalším dohledu mechanizované skrývky, prováděné již za přítomnosti archeologa, byla po odtěžení půdního typu objevena superpozice jam s.j. 506 a 507.

Obrýsy s.j. 506 nebyly ve výplni s.j. 507 patrné, proto byly zprvu exkavovány najednou. Přítomnost lidského skeletu tedy byla překvapením, odhaleným až ve chvíli, kdy naostřený rýč neúprosně projel lebkou a rozdrtil křehkou schránku lidské mysli na desítky kusů. Určování původních rysů pochovaného se tímto

Obr. 5. Brno, ul. Hvězdová. Lokalizace výzkumu A059/2020 s vyznačením archeologicky zkoumané části stavby. Archaia Brno z. ú.

Fig. 5. Brno, Hvězdová Street. Excavation A059/2020 with the archaeologically investigated area marked. Archaia Brno z. ú.

Obr. 6. Brno, ul. Hvězdová. Situace na archeologicky zkoumané ploše výzkumu A059/2020. Archaia Brno z. ú.

Fig. 6. Brno, Hvězdová Street. Archaeological context of the excavated area A059/2020. Archaia Brno z. ú.

hrubým zákrokem výrazně znesnadnilo. Uložený pohřeb (s.j. 800; obr. 7) přesto podle všeho patří 174 cm vysokému muži, který zemřel ve věku 45–60 let. Po určení základních vlastností zemřelého se antropologické zkoumání soustředilo na události jeho života, které se mohou v kosterních pozůstatcích otisknout. Všechny nezhojené rány se však nacházely pouze na lebce a byly způsobeny příliš horlivou exkavací. Skelet nebyl postižen ani anomáliemi způsobenými špatnou výživou v dětství, snad jen proximální části jeho holenních kostí ukazují, že mohl mít kolena mírně vtočená dovnitř. Jediné nalezené opotřebení tak představují Schmorlovy uzly na obratlech Th12, L1 a L5, které vznikají vyhréznutím meziobratlové ploténky do těla obratle, a velmi obroušený chrup.

K poslednímu odpočinku byl uložen v poloze na boku s mírně pokrčenými nohama a s rukama původně snad složenými v klíně. S hrudní částí skeletu bylo posmrtně manipulováno, pravděpodobně vykradači hrobů. Kolem krku se nacházelo několik ulitek páskovek. Do klína byla mrtvému položena malá keramická nádobka a na pravé předloktí štípaná industrie, zatím blíže neurčená. U nohou zemřelého ležela keramická mísa se zvířecí lopatkou, keramický hrnek s uchem, v němž byl vložen ještě keramický koflík a kostěné šídlo (obr. 7). Keramika celý pohřeb datuje do období únětické kultury (obr. 8).

Ostatní zkoumané objekty představují relikty zásobních jam se šikmými podhloubenými stěnami a plochým dnem. Jámy kónického tvaru s.j. 500, 502, 504 a 507 zasahovaly zhruba 1,5 m do sprašového podloží. S připočtením výšky 1 m odtěženého půdního horizontu se tak jedná o objekty s poměrně velkým objemem. Lze tedy předpokládat, že sloužily jako obilnice určené k dlouhodobějšímu skladování osiva. Zásobní jámy s.j. 503 a 505 měly stejný tvar, zahlubovaly se však pouze 20 cm do podloží. Ze dvou jam byly získány ojedinělé zlomky lidských kostí a keramický materiál rovněž datovatelný do únětické kultury (Příbylová 2021).

Literatura

Příbylová, M. 2021: Brno, Hvězdová 5. Rezidence Hvězdová. Rkp. náleзовé zprávy č. j. 59/20. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Summary

The A059/2020 rescue excavation at 5 Hvězdová Street, Brno-Zábrdovice (Brno-City District) documented Únětice culture occupation represented by several storage pits and an isolated settlement burial.

Michala Příbylová

Obr. 7. Brno, ul. Hvězdová. Pohřeb s.j. 800 v hrobové jámě s.j. 506. Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 7. Brno, Hvězdová Street. Burial s.u. 800 in burial pit s.u. 506. Photo by Archaia Brno z. ú.

Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)

Ul. Vranovská, č. p. 7, parc. č. 981, 982.

Doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.2030367N, 16.6254869E

Stavební činnost nebyla včas ohlášena, a tak byl archeologický dohled při stavbě nového polyfunkčního domu proveden, až když byla plocha staveniště snížena o cca 1 m od úrovně uliční čáry. Větší část parcely byla ale již dříve porušena starší výstavbou. Na profilu stavební jámy, u zdi k domu č. 920/5, však byly zjištěny zbytky sprašového podloží přiléhající ke zdi sousedního domu. Ve vertikálně umístěném torzu spraše silném pouze 1–3 cm byl zdokumentován profil zásobní jámy, z níž byl získán nepočetný materiál, který je možné datovat rámcově do doby bronzové (obr. 9).

Obr. 9. Brno, ul. Vranovská. Zbytky zásobní jámy z doby bronzové u přilehlé zdi sousedního domu. Foto I. Čižmář.

Fig. 9. Brno, Vranovská Street. The remains of a Bronze Age storage pit by the adjacent wall of a neighbouring house. Photo by I. Čižmář.

Literatura

Neuvejeno.

Summary

A profile with a storage pit dated generally to the Bronze Age was documented during the construction of a new multi-purpose building in Vranovská Street, Zábrdovice cadastral area (Brno-City District).

Ivan Čižmář

Obr. 8. Brno, ul. Hvězdová. Inventář z hrobu s.j. 800. Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 8. Brno, Hvězdová Street. Grave goods from grave s.u. 800. Photo by Archaia Brno z. ú.

Dolní Újezd (k. ú. Dolní Újezd u Lipníka nad Bečvou, okr. Přerov)

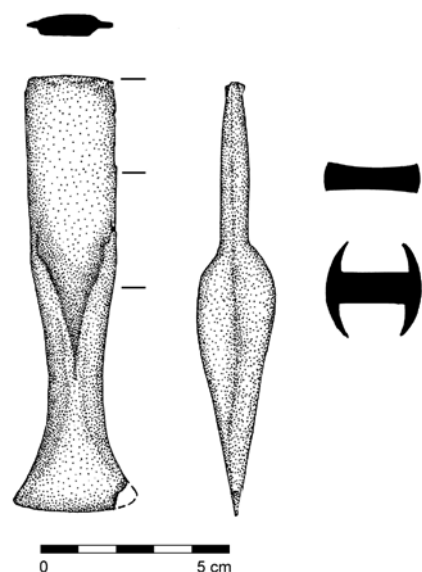
„Široké Zadní“, parc. č. 621.

Doba bronzová. Pole. Průzkum detektorem kovu.

Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.5400617N, 17.5355453E

V roce 2018 byl na katastru obce Dolní Újezd u Lipníka nad Bečvou během preventivní detektorové prospekce realizované Pavlem Vilhelmem, spolupracovníkem Muzea Komenského v Přerově, p. o., zajištěn soliterní nález kovové industrie z doby bronzové. Místo nálezu se nachází při severním okraji trati „Široké Zadní“, na parc. č. 621, přibližně 650 m jižně od kostela sv. Havla v obci Dolní Újezd. Lokalita je situována na pravobřeží potoka Luběň. Nadmořská výška polohy činí 270 m. Nalezeným kovovým předmětem je sekerka se zahroceným lalokovitým schůdkem (obr. 10). Celková délka sekery činí 115 mm, šířka dochované části břitu je 30 mm, šířka tělu 23 mm. Hmotnost předmětu činí 144 g. Sekerka má mírně zaoblený břit, který byl na jedné straně v minulosti poškozen částečným odlomením. Delší plochý tyl artefaktu je na svém konci mírně roztepán do oválné plošky. Povrch artefaktu je nerovnoměrně pokryt středně zelenou oxidační patinou. Dle třídění J. Říhovského lze exemplář z Dolního Újezdu zařadit v rámci seker se schůdkem do IX. skupiny, kam spadají tvary se zahroceným lalokovitým schůdkem. Počátek výskytu tohoto tvaru seker náleží do střední doby bronzové, přičemž s nejmladšími exempláři se můžeme setkat ještě ve starším stupni popelnicových polí (Říhovský 1992, 140–141, Taf. 21–27; Salaš 2005, 33–34).

Obr. 10. Dolní Újezd. Bronzová sekerka. Kresba M. Kovářová.
Fig. 10. Dolní Újezd. Bronze Age axe. Drawing by M. Kovářová.

Literatura

- Říhovský, J. 1992: *Die Äxte, Beile, Meißel und Hämmer in Mähren*. Prähistorische Bronzefunde IX, 17. Stuttgart: Steiner.
Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Summary

An isolated Bronze Age axe was found in 2018 during a metal detector survey in “Široké Zadní” field in the cadastral area of Dolní Újezd u Lipníka nad Bečvou (Přerov District). This type of axe is predominantly dated to the Middle Bronze Age but can occasionally be found in the early period of the Urnfield culture.

Zdeněk Schenk

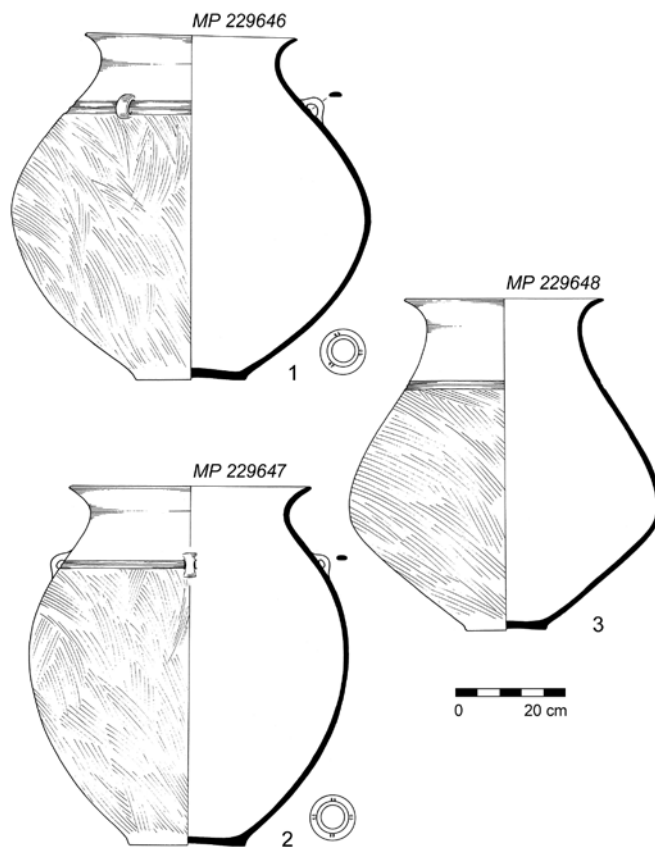
Držovice (k. ú. Držovice na Moravě, okr. Prostějov) Areál zemědělského družstva Vrahovice; „Díly Odvrahoviční“, parc. č. 495/2.

Únětická kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Muzeum a galerie v Prostějově, p. o., inv. č. 229.646–229.673.

Lokalizace: S-JTSK – -555882.29, -1132452.09

V měsících červenci 2019 až březnu 2020 probíhaly zemní práce související s novostavbou stáje a dojírny ZD Vrahovice, k. ú. Držovice na Moravě, okr. Prostějov. Tyto byly provázeny záchranným archeologickým výzkumem, který potvrdil nebývalé intenzivní pravěké a raně historické osídlení místa. I přes značnou devastaci plochy předchozími stavebními aktivitami se podařilo zachytit čtyři pravěké sídlištní objekty. Ve třech případech jde o velké obilné jámy – „sila“ náležející únětické kultuře (zde již doložené výzkumem v roce 2014, Fojtík 2014a), kdy jedno z nich poskytlo nezvykle početný soubor zlomků keramiky, umožňující úplnou nebo částečnou rekonstrukci tří rozměrných nádob, tzv. „zásobnic“, charakteristického tvaru i úpravy povrchu (obr. 11). Zbývající archeologickou situací je drobná část větší těžební jámy – „hliníku“ s nečetnými nálezy keramiky platěnické kultury starší doby železné. Realizovaným záchranným výzkumem byly získány další cenné poznatky k archeologii Držovicka (přehledně Fojtík 2014b), ale i přínosný a v této části geografického regionu Prostějovska nepřilíš častý keramický materiál z prostředí osady lidu únětické kultury starší doby bronzové.

Obr. 11. Držovice na Moravě. Keramické nádoby únětické kultury z výplně objektu K 501. Kresba J. Molčíková.

Fig. 11. Držovice na Moravě. Únětice culture pottery vessels in the backfill of feature K 501. Drawing by J. Molčíková.

Literatura

- Fojtík, P. 2014a: *Držovice na Moravě, „Díly odvrhoviční“ 2014, „Teplovod pro vytápění objektů ZD Vrahovice, k. ú. Držovice na Moravě a k. ú. Vrahovice, okr. Prostějov“, č. akce 87/14.* Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX201700735. [cit. 2021-04-12]. Uloženo: Archiv nálezoových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-201700735>.
- Fojtík, P. 2014b: Právěké a raně historické osídlení katastru obce Držovice, okr. Prostějov. *Střední Morava* 38, 43–74.

Summary

A rescue excavation in an agricultural cooperative complex in Držovice na Moravě (Prostějov District), plot No. 495/2 in “Díly Odvrhoviční” field, took place from July 2019 to March 2020. Four prehistoric settlement features were detected: three large grain pits from the Únětice culture and part of a larger mining pit with sporadic pottery finds from the Early Iron Age Platěnice culture.

Pavel Fojtík

Dubicko (okr. Šumperk)

„Za Kostelem“, parc. č. 376/14–376/17.

Lužická kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Šumperku, p. o., doprovodná evidence sbírky mohelnického muzea, podsbírký archeologické č. DEM 2/2020 (parc. č. 376/15), DEM 4/2020 (parc. č. 376/16 a 376/17), DEM 7/2020 (parc. č. 376/14).

Lokalizace: WGS-84 – 49.826618163N, 16.970063916E; 49.826465991N, 16.970542904E; 49.825953109N, 16.969134684E; 49.826194961N, 16.968892601E

Lokalita Dubicko – „Za Kostelem“, kde probíhají archeologické výzkumy především pod hlavičkou Vlastivědného muzea v Šumperku, p. o., (dále jen VMŠ) v jednotlivých sezónách nepřetržitě už od roku 2010, se nachází na JV okraji obce, na svahu nad silnicí směrem na Polici a Úsov. Svah má mírný JZ sklon, nedaleko protéká drobná bezejmenná vodoteč a je odtud neomezený výhled na celé nivní údolí nedaleké řeky Moravy – jedná se proto o ideální lokaci pro existenci sídlištní lokality hned několika pravěkých kultur. Tato polykulturní lokalita (v Státním archeologickém seznamu pod ev. č. 14-43-10/1) je známá již od 20. let 20. století, doloženy jsou zde již nálezy z období mladého paleolitu, kultury s lineární keramikou, kultury lužických popelnicových polí a také středověku. Všechny provedené archeologické záchranné výzkumy na této lokalitě za poslední roky byly vyvolány především v souvislosti se stavebním záměrem obce postupně vybudovat novou plošnou zástavbu rodinných domů. Většinu záchranných akcí zajišťovali archeologové VMŠ (Halama 2015, 177–178 – zde odkazy na sezóny 2010–2014; Tomešová 2017, 205–206 – sezóny 2015, 2016; Halama, Tomešová 2018, 163–164 – sezóna 2017; Tomešová 2019, 211–212 – sezóna 2018; Tomešová 2020, 172–173 – sezóna 2019), v letech 2013 a 2014 působily na lokalitě také společnosti Archaia Olomouc z. ú. (nepublikováno) a také Archeologické centrum Olomouc, p. o. (Vránová 2015, 177).

V roce 2020 byl proveden záchranný výzkum na čtyřech parcelách vždy bezprostředně před zahájením stavby rodinného domu. Jakmile to počátkem roku (02/2020) klimatické podmínky umožnily, byl nejprve dokončen průzkum na parc. č. 376/15, jenž byl zahájen již v listopadu 2019. Poté následoval výzkum nejprve

na parc. č. 376/17 (03–04/2020) a posléze na parc. č. 376/16 (04–05/2020). V průběhu dubna roku 2020 prováděla výzkum na lokalitě také společnost Archaia Olomouc z. ú. (parc. č. 376/13, nepublikováno). Poslední etapa výzkumu, opět již pod hlavičkou VMŠ, pak proběhla v září 2020 na parc. č. 376/14. Záchranný výzkum na parc. č. 376/15 byl dokončen již na konci února 2020. V ploše skrývky proběhla exkavace a dokumentace 18 zahloubených objektů (č. 790–807) – typově se jednalo o zásobní jámy a obecně různé sídlištní jámy, mělký kruhový objekt s vrstvou uhlíků (č. 800) je patrně možné interpretovat jako relikv ohniště. Zkoumané objekty poskytly standardní sídlištní materiál, datovatelný do období lužických popelnicových polí, zvláště jeho mladších fází. Při severní hraně skrývky však bylo zachyceno hlubší soujámí (obj. č. 793), které kromě lužické keramiky obsahovalo také neolitické střepy.

Skrývka ornice na parc. č. 376/17 proběhla již na konci listopadu 2019, ale vzhledem k probíhajícímu výzkumu jiných parcel byl průzkum zde odložen až na počátek roku 2020. V období března a dubna roku 2020 bylo na této parcele prozkoumáno celkem 21 archeologických objektů (č. 823–843) datovaných do období kultury lužických popelnicových polí. Největší část z nich tvořily sídlištní jámy bez přesnější interpretace jejich původní funkce, prozkoumány byly také čtyři zásobní jámy, čtyři kulové jámy a jedna jáma, která byla pozůstatkem po vývratu stromu.

Zároveň s dokončovacím pracemi na předchozí parcele byl zahájen výzkum na sousední ploše parc. č. 376/16. Skrývka byla provedena již v listopadu 2019, samotný výzkum pak probíhal až v dubnu a květnu roku 2020. Prozkoumáno bylo celkem 28 archeologických objektů (č. 844–871), všechny opět náležící kultuře lužických popelnicových polí. Nejvíce jím bylo zásobních a sídlištních, prozkoumány byly ale také dvě kulové jamky. Dvě jámy byly nejspíše přírodního původu a jednalo se o prohlubně vyplněné splachy s keramickým materiálem. Z časových důvodů nemohly být prokopány obj. označené č. 869–871.

Z běžných jam vyskytujících se na tomto sídlišti se zcela vymyká objekt označený číslem 850. Již po skrývce se jevil jako rozsáhlá černá plocha, místy nejasných hranic, vybíhající velkou částí od SV až k JZ mimo skrytou plochu parcely. Celá plocha byla rozdělena na sektory, resp. čtvercovou síť, a zkoumána nejprve ve vybraných úsecích (sektor I a IV) až na samotné dno tak, aby vznikly kompletní obrazy profilů celé situace, poté následoval průzkum ploch mezilehlých. Zbývající sektory byly zkoumány pouze ve svrchních vrstvách (do maximální hloubky 60 cm), které tvořila velmi tmavá humusovitá zemina s množstvím nálezu. Celkový rozměr zkoumané plochy činil přibližně 7 × 7 m, maximální hloubka byla naměřena v sektoru IV, a to 140 cm. Celá situace byla interpretována jako rozsáhlý sídlištní objekt (snad i zahloubená chata? – zasahující mimo skrytou plochu parcely), který byl vyplněn výrazně tmavou zeminou obsahující množství movitých nálezu. Že se jedná nejspíše o obytný objekt, potvrzuje i jeho poměrně pravidelný tvar půdorysu, a také téměř rovné dno. Tento objekt byl situován nad mocnými vrstvami materiálu splavenými z horní části lokality, jimiž byl částečně obklopen, a které byly ještě minimálně na dvou místech narušené dalšími zahloubenými jámami, nejspíše zásobními. Erozním procesům v tomto místě odpovídá i mírný jižní sklon svahu, a především složité převrstvení a promísení jednotlivých typů výplně. Kromě složitého převrstvení a velkých rozměrů se tento objekt vymyká i množstvím nálezu v jeho výplni. Nalezeno bylo velké množství keramického materiálu a mazanice, ale také hned několik bronzových artefaktů (jehlice, kroužky, slitek) a především množství jantarové suroviny – drobných hrudek surového jantaru, který byl předběžnou analýzou interpretován jako jantar pocházející ze saské lokality u Bitterfeldu.

Poslední zkoumaná parcela v r. 2020 (č. 376/14) přišla na řadu v září. Oproti výše popsaným parcelám jsme zde na skryté ploše identifikovali již pouze 10 objektů (č. 876–885) kultury lužických popelnicových polí, zřejmě jde o jihozápadní okraj osídlené plochy. Opět se jednalo o zásobní a jiné běžné sídlištní jámy. Jako nejzajímavější můžeme označit oválný objekt č. 880 s vrstvami mazanice a uhlíků. V tomto objektu se jako příměs vyskytovaly střepy kultury s lineární keramikou, naprosto však převažoval materiál kultury lužických popelnicových polí. Z rozměrnější sídlištní jámy (obj. č. 879) byla vyzvednuta celá neporušená vázovitá nádoba.

Literatura

- Halama, J. 2015: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 56(1), 177–178.
- Halama, J., Tomešová, B. 2018: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 59(1), 163–164.
- Tomešová, B. 2017: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 58(1), 205–206.
- Tomešová, B. 2019: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 60(1), 211–212.
- Tomešová, B. 2020: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 61(1), 172–173.
- Vránová, V. 2015: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 56(1), 177.

Summary

A total of 77 sunken archaeological features were examined during the next season of rescue excavations in “Za Kostelem” field in the Dubicko cadastral area (Šumperk District). Most were dated to the Lusatian Urnfield culture period and there was also an admixture of pottery dated to the Linear Pottery culture in some of the pits.

Barbora Tomešová, Jakub Halama

Habrůvka (okr. Blansko)

„Nad Josefovem“, parc. č. 433/1.

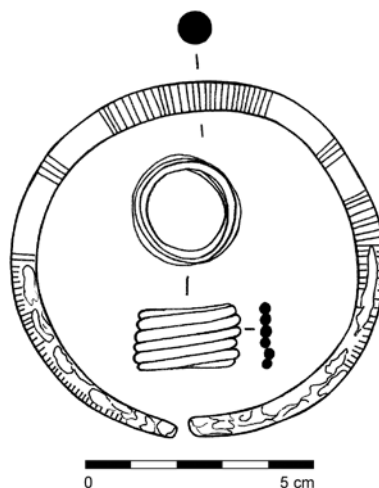
Střední doba bronzová, mladší doba bronzová. Depot. Průzkum detektorem kovů. Uložení nálezů: Muzeum Blanenska, p. o., inv. č. S 10071–10072.

Lokalizace: WGS-84 – 49.3115025N, 16.6937789E; 49.3120933N, 16.6948281E

Na jaře roku 2020 objevil P. Stejskal ve vřahu (370–380 m n. m.) východně od Josefova dva bronzové předměty vzdálené od sebe zhruba 100 m. Oba náleží ke garnituře ženského šperku (obr. 12). Prvním z nich je kulatý tyčinkovitý náramek s otevřenými konci o průměru zhruba 80 mm, zdobený svazky příčných rýžek. Tyčinka má kulatý průřez a směrem ke koncům se zužuje, oba konce jsou zkorodované. Druhý předmět představuje spirálku (vlasová ozdoba/prsten/záušnice, Salaš 2005, 101–103) svinutou z kulatého drátu se zašpičatělými konci o celkovém průměru 24 mm. Počet vinutí je sedm. Předměty ležely v hloubce zhruba 20 cm a mohou být součástí rozrušeného depotu. Z hlediska morfologického se v obou případech jedná o chronologicky málo citlivé předměty běžné se objevující v depotech od střední do mladší doby bronzové (Salaš 2005).

Literatura

- Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Obr. 12. Habrůvka. Bronzový náramek a spirálka. Kresba M. Novák.

Fig. 12. Habrůvka. Bronze bracelet and a spiral-shaped ring. Drawing by M. Novák.

Summary

A stray bronze bracelet and a bronze spiral from the Middle to Late Bronze Age situated approximately 100 m apart were found in “Nad Josefovem” field at the Habrůvka site (Blansko District).

Marek Novák, Petr Stejskal

Hněvotín (okr. Olomouc)

„K Žerůvkám“.

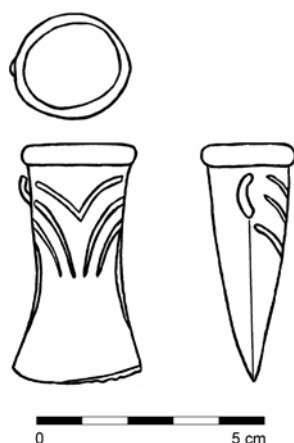
Lužická kultura. Místo sběru. Povrchový nález. Průzkum. Uložení nálezů: Vlastivědné muzeum v Olomouci.

Lokalizace: WGS-84 – 49.5595278N, 17.1749444E

V roce 2019 našel Z. Novotný bronzovou sekeru v trati „K Žerůvkám“ jižně od obce Hněvotín a daroval ji do Vlastivědného muzea v Olomouci. Jde o malou sekeru s tulejkou a ouškem, které je z jedné strany odlomeno. Okraj tulejky zesiluje žebro a povrch artefaktu zdobí trojice plastických žebříků ve tvaru písmene Y. Ostrží artefaktu je mírně poškozeno. Dochované rozměry: délka 55 mm, max. šířka 29 mm, hloubka tulejky 34 mm, váha 64 g (obr. 13). Sekery s tulejkou se objevují zejména v průběhu mladší až pozdní doby bronzové (např. Salaš 2005, 37–44). Na celém katastru Hněvotína evidujeme několik poloh s doloženými nálezy z mladší i pozdní doby bronzové (srov. Šmíd 1993, 118; Kalábek 2001, 162; Kalábek 2005, 242; Tajer 2005, 185–196; Kalábek 2017, 206). Zda nově získaný artefakt z katastru Hněvotína indikuje dosud neznámou lokalitu nebo souvisí s již známými, nelze v současnou chvíli rozhodnout.

Literatura

- Kalábek, M. 2001: Hněvotín (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 42, 162.
- Kalábek, M. 2005: Hněvotín (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 46, 242.
- Kalábek, M. 2017: Hněvotín (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 58(1), 206.
- Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.
- Šmíd, M. 1993: Zpráva o výsledcích povrchových sběrů a drobných výzkumů v roce 1991. *Přehled výzkumů* 1991, 118–119.
- Tajer, A. 2005: Sídlíštní objekt slezské kultury z Hněvotína. In: M. Bém, J. Peška (eds.): *Ročenka 2004*. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc, 185–198.

Obr. 13. Hněvotín. Bronzová sekera. Kresba L. Hlubek.

Fig. 13. Hněvotín. Bronze axe. Drawing by L. Hlubek.

Summary

A Late to Final Bronze Age stray find of a socketed bronze axe came from “K Žerůvkám” field in the Hněvotín cadastral area (Olomouc District).

Lukáš Hlubek

Holubice (okr. Vyškov)

„U Cihelen“, parc. č. 2096, 1459/4–1459/9, 2086, 2087, 2088/1, 2088/2, 2089/1, 2089/2, 2090, 2091, 2092/1, 2092/2.

Starší doba bronzová, mladší doba bronzová. Izolovaný pohřeb, sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Vyškovska, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1750583N, 16.8216944E

V průběhu záchraného archeologického výzkumu na stavbě 18 rodinných domů bylo odkryto celkem 44 archeologických objektů, z toho 23 kostrových hrobů a 21 sídlištních objektů (Čížmář et al. 1981). Dva hroby nejsou zcela přesně datovatelné. Hrob 816 patří patrně únětické kultuře. Toto datování vychází z tvaru a orientace druhotně vyloupené hrobové jámy. Vykrádací šachta byla vedena do centrální části hrobu, z něhož byly díky vyloupení kompletně odstraněny všechny milodary.

Nejvýraznějšími sídlištními objekty byly dvě stavební jámy (500 a 526) kultury středodunajských popelnicových polí. Objekt 500 měl protáhlý tvar (maximální délka téměř 80 m), byl složen z jednotlivých zahloubenin, výběžků a laloků. Objekt 526 měl spíše kruhový tvar a také jej tvořily různé zahloubeniny a výběžky (délka 32 m). Z obou hliníků jsme získali bohatý soubor nálezů. Současně jsme provedli i detektorový průzkum, díky němuž jsme rozšířili bohatý keramický soubor o nálezy bronzové (různé druhy slitků, bronzových zlomků a dvě jehlice). Do mladší doby bronzové jsou datovány ještě sídlištní jámy 503, 507 a 514.

Literatura

Čížmář, M., Geislerová, K., Rakovský, I. 1981: Rettungsgrabungen auf der Autobahnstrasse Brno – Holubice im Jahre 1979 (Bez. Brno-venkov und Vyškov). *Přehled výzkumů* 1979, 68–70, obr. 29–31, tab. 11, 12.

Summary

During the rescue excavation in “U Cihelen” field (Holubice cadastral area, Vyškov District), 44 archaeological features were examined (23 inhumation burials and 21 settlement features) dated to the Early and Late Bronze Age.

Blanka Mikulková

Hradec nad Moravicí (okr. Opava)

Ul. Zámecká, č. p. 166, parc. č. 1407/1.

Lužická kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Slezské zemské muzeum.

Lokalizace: WGS-84 – 49.8673881N, 17.8759258E

V dubnu 2020 proběhl na pozemku manželů Čížkových na katastru Hradce nad Moravicí v blízkosti památky Červeného zámku a kostela sv. Petra a Pavla záchraný archeologický výzkum v rámci výkopových prací spojených s hloubením jámy pro nově vznikající plavecký bazén. Při strojní skrývce byly v místě identifikovány zahloubené objekty, které obsahovaly keramické zlomky odpovídající lužické kultuře. Celkem zde byly identifikovány části čtyř mělkých jam a 7 kulových jamek, které netvořily žádnou jednoznačně definovanou konstrukční jednotku.

Literatura

Neuveдено.

Summary

An excavation carried out at 166 Zámecká Street, Hradec nad Moravicí cadastral area (Opava District), in connection with the construction of a swimming pool, detected pits containing Lusatian culture pottery.

Jiří Juchelka, Soňa Králová

Hrušovany nad Jevišovkou (okr. Znojmo)

Jižně od ul. Drnholecká; „Pod Kolonkou“, parc. č. 5694/2.

Starší doba bronzová. Sídliště, izolovaný pohřeb. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., inv. č. 648809-1/20 – 648809-52/20.

Lokalizace: WGS-84 – plocha vymezena souřadnicemi 48.8300014N, 16.4099025E; 48.8299808N, 16.4099061E; 48.8300397N, 16.4101067E; 48.8300042N, 16.4101194E; objekt 1: 48.8300322N, 16.4100756E; objekt 2: 48.8299933N, 16.4099492E

Při archeologickém terénním výzkumu vyvolaným stavbou „Odvedení dešťových vod z komunikace pod ul. Drnholecká“ v Hrušovanech nad Jevišovkou byly během měsíce září 2020 odkryty dvě antropogenní struktury.

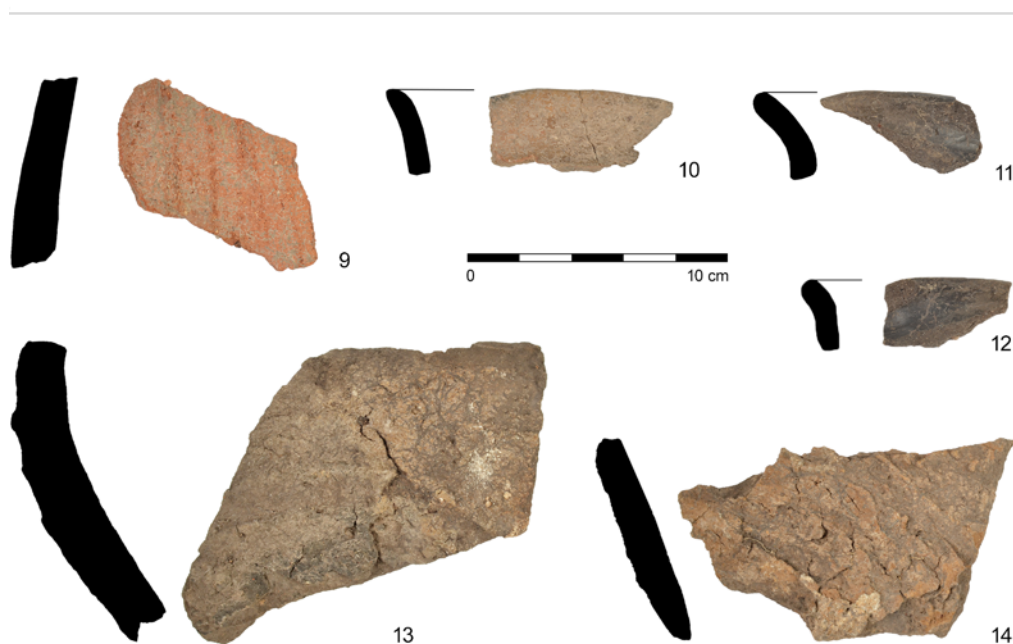
Obr. 14. Hrušovany nad Jevišovkou. Lidský jedinec na dně objektu č. 1. Foto D. Cibulka.

Fig. 14. Hrušovany nad Jevišovkou. The human individual at the bottom of settlement pit No. 1. Photo by D. Cibulka.

Obr. 15. Hrušovany nad Jevišovkou. Objekt č. 2. Foto D. Cibulka.

Fig. 15. Hrušovany nad Jevišovkou. Feature No. 2. Photo by D. Cibulka.

Obr. 16. Hrušovany nad Jevišovkou. Výběr nálezů z objektu č. 1 (6–8) a z objektu č. 2 (1–5, 9–14). Foto D. Cibulka.

Fig. 16. Hrušovany nad Jevišovkou. Selection of finds from feature No. 1 (6–8) and feature No. 2 (1–5, 9–14). Photo by D. Cibulka.

Lokalizace, rozsah a metodika terénního výzkumu:

Velká část předmětné stavby byla liniového charakteru a nedosahovala geologického podloží, pouze v severní části byly narušeny novověké vrstvy obsahující povětšinou recentní navážky. Plošně byla skryta pouze plocha o rozměru 50 m² sloužící pro retenční nádrž, a to na soukromém pozemku parc. č. 5694/2.

V blízkosti zájmové polohy se protéká říčka Jevišovka, na jejímž levém břehu se lokalita nachází. V rámci této skryté plochy byly na úrovni podloží (178 m n. m.) rozeznány dvě antropogenní struktury. V obou případech byla polovina objektu snižována po 20 cm mocných mechanických vrstvách za účelem získání profilu, respektive za účelem sledování vzájemných stratigrafických vztahů. Po dokumentaci profilu byly objekty stejným způsobem snižovány i v druhé polovině.

Popis antropogenních struktur a jejich obsahu:

Objekt 1 (obr. 14) – na úrovni geologického podloží kruhová struktura o maximálním průměru d. 156 cm × š. 153 cm × hl. 10 cm. V rámci výplně byly rozpoznány čtyři uložení, obsahující jen minimum nepřilíš chronologicky citlivého archeologického materiálu. Jedná se zejména o fragmenty výdutí keramických nádob (inv. č. 648809-1/20 – 11/20), v jednom případě s prstovanou úpravou povrchu (inv. č. 648809-7/20). Dále byl ve výplni objektu objeven osteologický materiál (inv. č. 648809-47/20, -48/20, -52/20), malakofauna (inv. č. 648809-42/20 – 44/20, -51/20) a jeden fragment mazanice (inv. č. 648809-31/20). V nejnižší šterkové uloženině (označené jako ul. 106) spočíval na dně lidský skelet (inv. č. 648809-52/20). Jedinec byl uložen v mírně skrčené poloze na břiše, s rukama zkříženými pod tělem a obličejem směřujícím k zemi. Vzhledem k pozici nelze jednoznačně určit orientaci jedince, zhruba ale odpovídá orientaci JV–SZ. Ve spodních uloženinách, v nichž se nacházel lidský jedinec, byl nalezen fragment mušle s provrtem (inv. č. 648809-51/20, obr. 16: 6) a část kelnatky se zbroušeným ústím (inv. č. 648809-42/20, obr. 16: 7). Z nálezového kontextu se zdá, že jejich umístění nemělo intencionální význam v souvislosti s lidským jedincem.

Objekt 2 (obr. 15) – na úrovni geologického podloží kruhová až mírně oválná sídlištní struktura o rozměrech d. 122 cm × š. 115 cm × hl. 62 cm. V rámci výplně byly totožně rozeznány čtyři uložení obsahující fragmentární keramický materiál. Jedná se o 4 vně vyhnuté okraje (inv. č. 648809-12/20 – 15/20, obr. 16: 10–12), jeden fragment dna (inv. č. 648809-30/20) a 13 fragmentů výdutí větších hrncovitých nádob (inv. č. 648809-16/20–29/20), z nichž 6 nese prstovanou úpravu povrchu (obr. 16: 9, 13, 14). Byly objeveny též dva fragmenty osteologického materiálu (inv. č. 648809-49/20 – 50/20) a jeden fragment mazanice (inv. č. 648809-32/20). Z popelovité uloženiny (ul. 103) pochází soubor čtyř masivních čepelí s retuší a „srpovým leskem“ (inv. č. 648809-34/20 – 38/20, obr. 16: 1–4), které byly všechny zhotoveny z rohovce typu Krumlovský les, konkrétně variety I. Ve výplni objektu 2 byl taktéž nalezen fragment mušle s provrty a pilkovitou hranou (inv. č. 648809-46/20, obr. 16: 5).

V případě objektu 1 lze konstatovat, že se jedná o sídlištní/zásobní jámu, na jejíž úplné dno byly „uloženy“ ostatky zemřelého/ho. Poloha skeletu „na břiše“ a absence milodarů odkazují na nerituální „uložení“ jedince. Je nutné zdůraznit, že samotná poloha nemusí v důsledku postdepozicičních procesů odpovídat poloze v době uložení zemřelého/ho. Objekt 2 zřejmě představuje sídlištní strukturu, možná původně sloupovou jámu, jež byla sekundárně použita jako jáma odpadní. Odkryté struktury jsou pravděpodobně součástí hospodářského areálu únětické kultury, jehož část byla odkryta taktéž jižně od ulice Drnholecká (Čižmář 2006, 141).

Poděkování

Na tomto místě by autoři rádi poděkovali dlouholetým spolupracovníkům detašovaného pracoviště pro dobu římskou a stěhování národů Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., v Dolních Dunajovicích Miloši Bártíkovi a Ludmile Turkové za pohotovou reakci při nálezů archeologických struktur. Za pomoc při exkavaci objektů děkujeme Danu Svobodovi.

Literatura

Čižmář, Z. 2006: Hrušovany nad Jevišovkou (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 47, 141.

Summary

Two features from the Early Bronze Age were discovered during the construction of a drainage channel in Hrušovany nad Jevišovkou, south of Drnholecká Street. The most significant find was a human skeleton at the bottom of the pit (feature No. 1; Fig. 14) and four sickle blades in another pit (feature No. 2; Fig. 15).

David Cibulka, Balázs Komoróczy

Hulín (k. ú. Záhlinice, okr. Kroměříž)

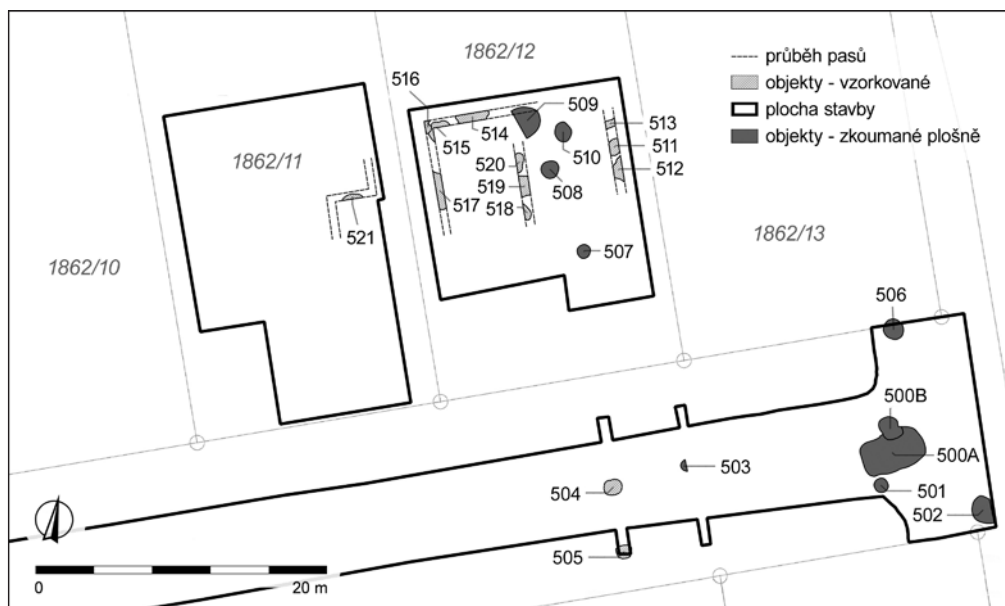
„Za Školou“, parc. č. 1862/9, 1862/12, 1862/11.

Věteřovská skupina. Sídlíště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.

Uložení nálezů: Muzeum Kroměřížska, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.28848N, 17.48751E

Záchraný archeologický výzkum probíhal v známé lokalitě „Za Školou“ (Čižmář 2011, 162; Šebela 2016, 46) v jižní části intravilánu obce Záhlinice a byl vyvolán přípravou území pro založení novostaveb rodinných domů (obr. 17). Byla při něm potvrzena existence pravěkých a protohistorických sídlištních struktur (viz oddíly Neolit a Doba železná). V západní a severní části lokality nebylo dosaženo geologického podloží, v minulosti se jednalo o nivní prostor. Východní část lokality, kde se nachází terénní vlna, pokračující dále na severovýchod pak poskytla celkem osm zahloubených archeologických objektů (K500A–K506). Ve většině případů šlo o zásobní jámy vakovitého nebo kotlovitého profilu s podhloubenými stěnami, které poskytl početné kolekce dobře datovatelné keramiky (včetně rekonstruovatelných tvarů), která je řadí na závěr starší doby bronzové a kulturně náleží věteřovské skupině. Čtyři z těchto zásobních jam se podařilo prozkoumat v jihovýchodní části plochy, další pak byly dokumentovány v liniových výkopech pro plynovodní přípojky dále na západ, v místech, kde nebylo při skrývce dosaženo podloží. Na parc. č. 1862/12 bylo prozkoumáno celkem 14 objektů. Čtyři z objektů (K507–K510) byly zkoumány plošně, zbytek objektů (K511–K520) byl dokumentován a vzorkován v základových pasech. Ve všech případech plošně zkoumaných objektů se jednalo o jámy kruhového půdorysu různých rozměrů a hloubky s převážně do stran a ke dnu ubíhajícími stěnami, a je možné je interpretovat jako klasické zásobní jámy. Plošně zkoumané objekty byly dislokovány ve východní části parcely, kde bylo po skrývce dosaženo rozhraní mezi nadložními vrstvami ornice a podloží, tvořeným v těchto místech smíšenými hlinito-písčitými sedimenty, pod kterými nastupovaly vrstvy šterků (na dnech zkoumaných objektů a později v řezech základových pasů). Objekty zachycené v základových pasech se nacházely v severní polovině plochy budoucího RD. Většinu objektů je možné spojit s osídlením reprezentovaným věteřovskou skupinou závěru starší doby bronzové. Ve výplni jednoho

Obr. 17. Hulín-Záhlinice. Celkový plán s dislokací objektů prozkoumaných v roce 2020. Autor M. Popelka.

Fig. 17. Hulín-Záhlinice. Overall plan with features excavated in 2020. Author M. Popelka.

z věteřovských objektů se vyskytl také ojedinělý větší fragment drobné amforky s kónickým hrdlem a výrazně zploštělou výdutí nesoucí dvojici ostrých (původně inkrustovaných) vlnic, který v místním prostředí působí výrazně cizorodě, a jeho původ je třeba hledat pravděpodobně v Karpatské kotlině (obr. 18).

Literatura

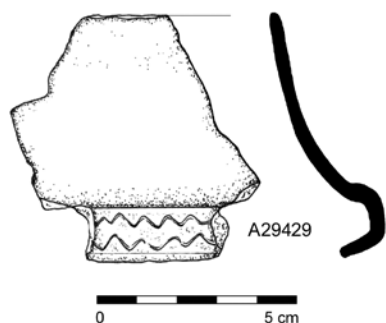
Čížmář, I. 2011: Hulín (k. ú. Záhlinice, okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 52(1), 162.

Šebela, L. 2016: Pravěké a časně historické nálezy z katastrálních území Záhlinice a Chrástán. In: Z. Fišer (ed.): *Záhlinice a František Skopalík. Příběh malé vesnice a velké osobnosti (s exkurzou k dějinám obce Chrástany)*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně pro město Hulín, 27–60.

Summary

Part of a prehistoric and protohistoric settlement was examined in “Za Školou” field at the Hulín site (Záhlinice cadastral area, Kroměříž District). A total of 22 features dated to the Early Bronze Age – Věteřov group were identified.

Miroslav Popelka, Adam Fojtík

Obr. 18. Hulín-Záhlinice. Atypická keramika z výplně věteřovského objektu. Kresba R. Přehnalová.

Fig. 18. Hulín-Záhlinice. Atypical pottery from a backfill of the Věteřov feature. Drawing by R. Přehnalová.

Hustopeče (k. ú. Hustopeče u Brna, okr. Břeclav) „Svobodná Pole“.

Únětická kultura. Sídliště, pohřebiště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S–JTSK – mezi body -594018, 1188417; -594092, -1188638; -594212, -1188599; -594143, -1188385

Prostor výzkumu se nachází cca 3,5 km jižně od města Hustopeče v trati „Svobodná Pole“ (k. ú. Hustopeče u Brna). Lokalita je situována na pravobřežní svah nad korytem říčky Štinkovky. Velice mírný svah stoupá západním, a především severním směrem až ke Křížovému vrchu nad městem. Vlastní skrývka se nacházela v nadmořské výšce okolo 170 m. Podloží je zde tvořeno nepevnými kvarténními sedimenty (písek, místy štěr), směrem k řice tvoří geologické podloží nivní jílovitý sediment. Výzkum byl vyvolán přeložkou železnice mezi Šakvicemi a městem Hustopeče, která v délce 570 m a šířce 20 m narušila původní terén (oranou plochu). Probíhal v listopadu 2019, kdy byly dokumentovány profily vodovodní šachty, a následně v březnu a dubnu 2020 při skrývce nadloží. Podařilo se identifikovat 135 objektů velmi nerovnoměrně rozprostřených po ploše skrývky (obr. 19).

Nejstarší struktury lze zařadit do období přelomu eneolitu a doby bronzové a následně do období únětické kultury. Zachyceny byly kontexty jak sídlištní, tak i funerální. Sídlištní objekty představovaly svým charakterem i inventářem typické spektrum pro toto období. Rozsáhlou exploatační jámu (nepravidelná, o maximálních délkách stran 13 m a hloubce maximálně 1 m) a několik dalších jasněji nespecifikovatelných sídlištních objektů lze přiřadit kultuře se zvoncovitými poháry.

Z období únětické kultury byly zkoumány cca dvě desítky zásobních a výrobních jam a také několik desítek kulových jamek. Ze značného rozptýlu nálezů lze uvažovat nad opakovaným využíváním příhodného místa nad lokální vodotečí. Objekty tohoto období se nacházely především ve středu plochy a následně také ve východní části na nízké terase nad potokem.

Do tohoto období je možné zařadit také pohřebiště; v ploše bylo identifikováno 14 hrobových jam obsahujících stejný počet

kostrových pohřbů. Obecně lze konstatovat, že se špatně dochovaly a byly už v pravěku vyloupeny. Nejčastěji se v hrobě nacházel skrčenec uložený na boku, milodary tvořilo několik keramických nádob, případně drobný šperk (kostěný nebo bronzový). Za specifický lze považovat hrob H 809 obsahující kromě pohřbu také kamenný zával (obr. 20).

Obr. 19. Hustopeče. Letecký snímek prostoru stavby, pohled od JZ. Foto R. Bíško.

Fig. 19. Hustopeče. Aerial photo of the site, view from the south-west. Photo by R. Bíško.

Obr. 20. Hustopeče. Hrob H 809. Foto R. Bíško.

Fig. 20. Hustopeče. Grave H 809. Photo by R. Bíško.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

A settlement and cemetery from the Bell Beaker culture and Únětice culture periods were uncovered during a rescue excavation in the Hustopeče “Svobodná Pole” field (Hustopeče u Brna cadastral area).

Richard Bíško, Jiří Kala, Dana Vitulová

Chvalčov (okr. Kroměříž)

Sv. Hostýn, parc. č. 1008.

Kultura popelnicových polí. Výšinné sídliště. Sonda. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: po zpracování Muzeum Kroměřížska, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.3785008N, 17.7008922E

V rámci rekonstrukce vodovodu na Sv. Hostýně byla provedena drobná sondáž, při které byla získána kolekce materiálu z období popelnicových polí. K výzkumu podrobněji viz oddíl Doba železná v tomto čísle.

Literatura

Čižmářová, J., Šmíd, M. 1991: Rettungsgrabung am Hostýn (Gemeinde Chvalčov, Bez. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 1988, 73.

Čižmářová, J. 1993: Erforschung des Burgwalles am Hostýn (Gemeinde Chvalčov, Bez. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 1989, 53–54.

Summary

A test excavation carried out during a water pipeline reconstruction in Sv. Hostýn (Chvalčov cadastral area, Kroměříž District) yielded an Urnfield period pottery assemblage. For more details, see the Iron Age chapter in this issue.

Miroslav Popelka, Ivan Čižmář

Jívová (okr. Olomouc)

Tepenec, parc. č. 2201/13.

Pozdní doba bronzová. Hradiště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK – -537877.16, -1110014.41; -537890.60, -1110035.49; -537867.72, -1110096.33; -537844.32, -1110087.53

V měsících červenci až září roku 2020 proběhla VIII. etapa záchraného archeologického výzkumu na lokalitě Jívová-Tepenec, která byla vyvolána další fází rozšíření dobývacího prostoru bělkovického kamenolomu. Výzkum plošně i metodicky navázal na předchozí etapy z let 1997–1999 a 2007–2008, 2012, 2017.

Metodika záchraného archeologického výzkumu, který na Tepenci probíhá s přestávkami již přes 40 let, je vždy založena na rozměření výzkumné plochy do čtvercové sítě o velikosti jednotlivých čtverců 5 × 5 m a poté zkoumání kulturního souvrství po mechanických vrstvách. V posledních etapách byly, zejména z časových důvodů, čtverce zkoumány šachovnicově (Vránová, Vrána 2016, zde souhrn starší literatury; Vránová 2008; 2009; 2014; 2018). Celá plocha výzkumu je podrobena detektorovému průzkumu. Nadmořská výška lokality se pohybuje v rozmezí 480–495 m.

Během výzkumu v roce 2020 byla zkoumána plocha o velikosti 25 × 75 m nacházející se v prostoru předhradí středověkého hradu a hradiska pozdní doby bronzové. Východní okraj výzkumu představovala hranice současného dobývacího prostoru lomu Bělkovice. Průzkum ztěžovala bujná vegetace náletových dřevin a jejich hustý kořenový systém. Malá část plochy byla také rozježděna těžkou technikou až na podloží.

Celkem bylo zcela či částečně prozkoumáno 16 čtverců s kulturními vrstvami, reliktů dvou středověkých kamenných zdí, 13 zahloubených archeologických objektů a proveden řez pravěkým valem v jihovýchodním rohu zkoumané plochy a řez polo- vinou objektu – středověkého domu se zahloubeným suterénem

a výsypkou k němu přiléhající. Většinu objektů tvoří jednoduché sídlištní jámy a kúlové jamky datované do období slezskoplatěnické kultury. Ve čtverci 223/228 tvoří 5 kúlových jamek a menší jáma pravouhloú strukturu. V jejím prostoru bylo nalezeno značné množství keramiky popelnicových polí, kamenné závaží a závěsek, a také se zde nacházela propálená vrstva plná zuhelnatělých zbytků obilí. Řez pravěkým valem prokázal hlinitokamenité těleso valu tvořené jílem a velkými i menšími lomovými kameny. Kulturní vrstvy bohaté na keramický materiál z období popelnicových polí byly zachyceny především v severní polovině zkoumané plochy, kde má ještě terén mírný sklon. Směrem k jihu, k pravěkému valu, terén stoupá a pravěké vrstvy zde nebyly zachyceny.

Literatura

- Vránová, V. 2008: Jívová (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 49, 308–309, 405–406.
- Vránová, V. 2009: Jívová (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 50, 287, 393–394.
- Vránová, V. 2014: Jívová (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 54(1), 180.
- Vránová, V. 2018: Jívová (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 59(1), 166–167.
- Vránová, V., Vrána, J. 2016: *Tepenec. Karlův hrad – mizející památka*. Archeologické památky střední Moravy 21. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc.

Summary

A 25 × 75 m area was examined during a rescue excavation in the complex of a Late Bronze Age stronghold and the outer bailey of medieval Tepenec Castle in the Jívová cadastral area (Olomouc District) in 2020. A total of 16 trenches with cultural layers were completely or partially examined, which contained remnants of two medieval stone walls and 13 sunken archaeological features (settlement pits, postholes and the basement of a medieval building). A section was made through a prehistoric rampart in the south-east corner of the examined area and another through half of a feature – a medieval house with a sunken basement. A large number of pottery fragments, daub, animal bones and stone artefacts (a stone pendant and weights) were gathered.

Vendula Vránová

Klentnice (okr. Břeclav)

„Soutěska“.

Mladší doba bronzová. Neurčený areál. Vertikální řez. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Regionální muzeum v Mikulově, p. o., přír. č. 02/2021.

Lokalizace: S-JTSK – -599553, -1197506; -599591, -1197494; -599627, -1197360

V průběhu října a listopadu 2020 probíhaly práce na výměně kabelů elektrického napětí na Děvíně. Tato stavba navazovala i v „Soutěsce“, kde byl vyhlouben nový výkop pro uložení elektrického napětí do země. Výkop tak protnul stepní část Soutěsky v oblasti útesu pod Děvínem. V celém průběhu výkopu se vyskytovaly nálezy o různé četnosti, především se jednalo o keramiku, ojediněle mazanici a zvířecí kosti. Všechny nálezy byly uloženy ve svrchní vrstvě, zahloubené objekty zde zjištěny nebyly. Část nalezené keramiky odpovídá mladší době bronzové, soubor však není bohatý na specifické znaky. Mimo dobu bronzovou nálezy spadají i do halštatu a laténu.

Literatura

Neuvejeno.

Summary

The occurrence of predominantly pottery finds from the Late Bronze Age was detected during the digging of a trench for an underground power line in “Soutěska” field in the Klentnice cadastral area (Břeclav District). The finds come only from the upper layer; no sunken features were discovered.

Kristína Piačková, František Trampota

Kostelec u Holešova (okr. Kroměříž)

„Kostelecký Les“.

Mladší doba bronzová. Depot. Náhodný zásah/nález. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: po zpracování Muzeum Kroměřížska, p. o.

Lokalizace: nepublikováno z důvodu ochrany lokality

Na Štědrý den roku 2020 byli naši pracovníci přivoláni k náhodnému nálezu bronzového depotu, který objevili v zalesněném prostřední novodobí hledači pokladů s detektory kovů. Depot byl částečně narušen výkopem nálezců, přesto po odkrytí a preparaci bylo možné usoudit, že se jednalo o soubor předmětů zlomkového charakteru, ve kterém převažovaly zlomky srpů, drátů různých průřezů, slitků a dalších částí bronzových předmětů, uložených původně v keramické nádobě. Celek je datován do období počátku popelnicových polí.

Literatura

Neuvejeno.

Summary

A bronze item fragment hoard in “Kostelecký Les” field in the Kostelec u Holešova cadastral area (Kroměříž District), which was discovered using metal detectors, is dated to the Late Bronze Age.

Miroslav Popelka

Kralice na Hané (okr. Prostějov)

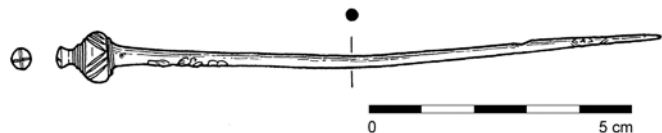
Průmyslová zóna města Prostějova – Kralický Háj, parc. č. 350/95, 350/123.

Pozdní doba bronzová. Nález v druhotné poloze. Průzkum detektorem kovu. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum galerie v Prostějově, p. o., inv. č. 320.152.

Lokalizace: S-JTSK – -555696.03, -1134810.20

Ve dnech 21. 8. – 10. 12. 2020 proběhl záchraný archeologický výzkum související s přístavbou výrobního areálu společnosti Žaluzie NEVA v průmyslové zóně města Prostějova. Skrývkou zasažená plocha byla tvořena ostrůvkem nedotčeného terénu obklopeného souvisle archeologicky prozkoumaným územím, což doložilo i zachycení konstrukčních vrstev okolních staveb, které místo vymezují ve směru od severu, jihu a východu. Na části plochy nebylo skrývkou dosaženo podloží a archeologický výzkum zde byl realizován především formou detektorové prospekce a sondáže. Cenný nález přinesl průzkum plochy pomocí detektoru kovů, kterým byla mj. získána bronzová jehlice

(mladší derivát jehlice s vázičkovitou hlavicí, cf. Říhovský 1979, 191–207, Taf. 57–59) náležející patrně do závěru pozdní doby bronzové nebo na počátek doby halštatské (obr. 21). Jde doposud o jeden z mála takto datovaných předmětů z této části nebyvale intenzivně osídleného a archeologicky velmi uceleně poznaného území Kralického Háje.

Obr. 21. Kralice na Hané. Bronzová jehlice. Kresba J. Molčíkové.

Fig. 21. Kralice na Hané. Bronze pin. Drawing by J. Molčíková.

Literatura

Říhovský, J. 1979: *Die Nadeln in Mähren und im Ostalpengebiet*. Prähistorische Bronzefunde XIII, 5. München: Beck.

Summary

A rescue excavation took place in Kralický Háj field in the Prostějov industrial zone (Kralice na Hané cadastral area, Prostějov District). A bronze pin, probably belonging to the end of the Late Bronze Age or the early Hallstatt period, was acquired using a metal detector.

Pavel Fojtík

Lešná (k. ú. Lhotka nad Bečvou, okr. Vsetín)

„Vaček“, parc. č. 589.

Pozdní doba bronzová. Sídliště. Vertikální řez. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum regionu Valašsko, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.504975N, 17.938661E

Ve dnech 1. 4. – 12. 6. 2020 probíhal dozor při výkopových pracích na stavbě průmyslového vodovodu. V délce přibližně 180 metrů bylo zachyceno přerušované nevýrazné souvrství, které bylo navíc na několika místech zničeno zaniklou meliorací. V nejnapadnější vrstvě byly stopově zachyceny velmi malé (nejčastěji do 1 cm²) zlomky keramiky, mazanice a uhlíků. Situaci je možné interpretovat pravděpodobně jako okrajovou část sídliště kultury okruhu popelnicových polí (předběžně datováno do pozdní doby bronzové), které bylo neúplně odkryto ve stejné trati, asi 110 m jihovýchodním směrem, v roce 2019 (Španihel 2020).

Literatura

Španihel, S. 2020: Lešná (k. ú. Lhotka nad Bečvou, okr. Vsetín). *Přehled výzkumů* 61(1), 176.

Summary

The continuation or a periphery of a Late Bronze Age settlement situated in a neighbouring plot was documented in “Vaček” field in the municipality of Lešná-Lhotka nad Bečvou (Vsetín District).

Samuel Španihel

Lhánice (okr. Třebíč)

„Štenkravy“, „Niva“, parc. č. 1932, 1933, 927/1.

Velatická kultura. Sídliště. Skupina/sít sond. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Vysočiny Jihlava, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1113456N, 16.2177739E

Mezi roky 2016 až 2020 proběhl v několika etapách záchraný výzkum na SZ okraji Lhánic (parc. č. 1932, 1933, 927/1). Akce vyvolaná stavbou nových rodinných domů přinesla nejzajímavější zjištění na parc. č. 1933. Zde došlo při hloubení základů a inženýrských sítí k narušení několika zahlučených objektů, jejichž zásyp obsahoval nálezy příslušející velatické kultuře. Za zmínku stojí zejména objekt kruhového tvaru (zásobní jáma), jehož ploché dno bylo zcela pokryto vrstvou keramických fragmentů, mezi kterými se nacházely téměř dvě desítky hliněných tkalcovských závaží. Jeden velatický a druhý nedatovaný objekt byl zachycen také na parc. č. 927/1. Poslední ze sledovaných parcel byla bez nálezů. Lokalita je součástí rozsáhlého nížinného sídliště známého z povrchových prospekci již z dřívějších dob (Kuča et al. 2001, 163).

Literatura

Kuča, M., Čihák, R., Vokáč, M. 2001: Lhánice (okr. Třebíč). *Přehled výzkumů* 42, 163.

Summary

A rescue excavation in “Štenkravy” and “Niva” fields in the north-western periphery of the municipality of Lhánice (Třebíč District), which took place from 2016 to 2020 investigated part of a Late Bronze Age lowland settlement (Velatice culture).

Aleš Hoch

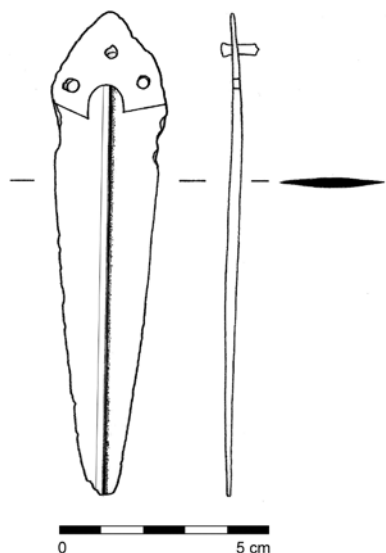
Lipůvka (okr. Blansko)

„Pod Dubovým kopcem“, parc. č. 1017/6.

Střední doba bronzová, mladší doba bronzová. Depot. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezu: Muzeum Blanska, p. o., inv. č. S 9796.

Lokalizace: WGS-84 – 49.3552494N, 16.5751631E

Dne 11. dubna 2020 byla K. Crhonkem objevena velmi dobře zachovalá bronzová dýka o délce 11,6 cm se středovým žebrem a zahrocenou trojúhelníkovitou tylní destičkou opatřenou třemi otvory pro nýt, přičemž jeden nýt zůstal zachován v původní poloze, zatímco druhý byl již odlomený (obr. 22). Dýka ležela v hloubce 20 cm v jílovitém podloží pod kořeny stromů a dodnes se na ní dochoval slabý otisk obloukovitého obložení rukojeti. Místo nálezu se nachází severovýchodně od Lipůvky, v pravěku neosídlené oblasti Hořické vrchoviny, na návrší o výšce zhruba 479 m n. m. situovaném na severním úpatí masivu Dubového kopce (527 m n. m.), od kterého je odděleno bezejmennou vodotečí. Typologicky ji lze přiřadit k dýkám typu Kunětice, které se vyskytují v období od konce střední až po počátek mladší doby bronzové nejčastěji v kontextu hrobů středodunajské mohylové kultury (Novák 2011, 103; Peška, Novák 2020, 122). Nejblíže soudobé nálezy z mladší doby bronzové jsou známy ze starších výzkumů ve Svaté Kateřině u Šebrova (Peška, Novák 2020, 131, tab. 47: 1) vzdálené cca 4 km vzdušnou čarou na jihovýchod. Interpretace nálezu vzhledem k lokalizaci zcela mimo sídelní oblast tak nasvědčuje teorii o záměrném rituálním deponování, nelze však vyloučit ani možnou ztrátu.

Obr. 22. Lipůvka.
Bronzová dýka. Kresba
M. Novák.

Fig. 22. Lipůvka.
Bronze dagger. Drawing by
M. Novák.

Literatura

Novák, P. 2011: *Die Dolche in Tschechien*. Prähistorische Bronzefunde VI, 13. Stuttgart: Franz Steiner.

Peška, J., Novák, M. 2020: Vzestup kovolitců. In: M. Novák (ed.): *Blanensko a Moravský kras v pravěku*. Blansko: Muzeum Blanenska, p. o., 113–137.

Summary

A stray find of a Kunětické type bronze dagger from the Middle or Late Bronze Age was made in “Pod Dubovým kopcem” field in the cadastral area Lipůvka (Blansko District).

Marek Novák, Kamil Chronek

Malešovice (okr. Brno-venkov)

Severně od obce, parc. č. 2176/3, 2176/6, 2176/73.

Únětická kultura, mladší doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.0258542N, 16.4973686E

Záchranný výzkum probíhal při stavbě komunikací a inženýrských sítí pro budoucí výstavbu rodinných domů. Část skrývky komunikace byla čitelná a byly zde zjištěny archeologické objekty. Sledována byla také skrývka pro přípojku vodovodu podél silnice vedoucí z Malešovic na Dolní Kounice. Zde sice nebylo dosaženo původního podloží, při kopání rýhy pro vodovod však bylo porušeno několik dalších objektů.

Z doby bronzové je možné jmenovat sedm objektů (především zásobních jam) náležejících k únětické kultuře, které vydaly poměrně nevýrazný keramický materiál. Výjimku představuje nález celé menší nádoby s ouškem pocházející z jedné zásobní jámy (obr. 23). Mezi objekty z doby bronzové byl odkryt také hrob orientovaný ve směru SV–JZ, při jehož exkavaci byla sledována vykrádací šachta. Na dně hrobu byl pochován dospělý muž v mírně pokrčené poloze. Většina kostí zůstala v původním uložení, střední část skeletu však byla značně narušena zásahem vykradačů (obr. 24). V inventáři zemřelého se nacházela bronzová dýka, zlomky drobných bronzových trubiček tvořících náhrdelník a tři částečně rozbité menší keramické nádoby. Zelené stopy na

lebce ukazují na dřívější přítomnost bronzového předmětu (pátrné čelenky), který byl z hrobu spolu s dalšími milodary odcizen.

Při detektorové prospekci na lokalitě se podařilo získat také zlomek čepele bronzového srpů, náležející do mladší až pozdní doby bronzové.

Zatím nedatovaný je skelet středně velkého psa zachycený před výkopem vlastního hrobu na rozhraní podorničí a podloží v půdorysu hrobové jámy. Může jít o obětinu související s pohřbem ze starší doby bronzové, s ohledem na přilehlé objekty z raně středověkého období je však možné uvažovat i o chronologickém zařazení do této fáze osídlení lokality, a vezmeme-li v potaz jen 1,5 m vzdálenou krajnici dnešní vozovky, nelze vyloučit ani recentní datování skeletu.

Obr. 23. Malešovice.
Keramická nádoba
pocházející ze zásobní
jámy únětické kultury.
Foto I. Čížmář.

Fig. 23. Malešovice.
Pottery vessel from the
Únětice culture storage pit.
Photo by I. Čížmář.

Obr. 24. Malešovice. Vykradený kostrový hrob únětické kultury. Foto I. Čížmář.

Fig. 24. Malešovice. Looted inhumation grave from the Únětice culture.
Photo by I. Čížmář.

Literatura

Neuveдено.

Summary

Seven features dated to the Early Bronze Age were examined during a rescue excavation north of the municipality of Malešovice (Brno-Country District). A looted inhumation burial was also uncovered, containing an adult male in a slightly flexed position and a dagger, parts of a bronze necklace and three small vessels. Moreover, a detector survey at the site yielded a fragment of the blade of a bronze sickle from the Late or Final Bronze Age.

Ivan Čížmář

Měrovice nad Hanou (okr. Přerov)

„Svárov“, parc. č. 588, 1326/1, 1326/3.

Doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.

Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK – -550060.80, -1149622.30; -550049.16, -1149621.77; -550038.04, -1149727.60; -550051.27, -1149726.54

V únoru 2020 prozkoumali pracovníci Archeologického centra Olomouc plochu budoucí komunikace k rodinným domům a parcelu stavby RD (parc. č. 1326/3). Lokalita je umístěna na mírném svahu obrácenému k jihu nad Měrovickým potokem v nadmořské výšce 198–200 m. V cestě dlouhé 92 m a široké 7 m bylo prozkoumáno 16 archeologických objektů, datovaných do lengyelské kultury, doby bronzové, halštatské a laténské.

Obecně do doby bronzové jsou datovány tři zásobní jámy a rozsáhlé soujmí bez přesnějšího kulturního zařazení.

Literatura

AMČR: Záznám M-202100223 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

AMČR: Záznám M-202100303 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

A road to new family houses in “Svárov” field in Měrovice nad Hanou (Přerov District) with three storage pits and a pit complex dated to the Bronze Age was examined in February 2020.

Marek Kalábek

Náklo (k. ú. Mezice, okr. Olomouc)

„U Rybníka“, parc. č. 89/11.

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK – -555590.32, -1112161.10; -555467.02, -1112237.83; -555510.95, -1112326.20; -555632.12, -1112244.71

V březnu až červnu 2020 pokračoval záchraný výzkum Archeologického centra Olomouc, p. o., při rozšiřování nákelské šterkovny a navazoval na plochu prozkoumanou v roce 2019 (Vránová 2020, 178). Nadmořská výška v místě pozitivních nálezů se pohybovala od 225 do 226 m. Výzkumu předcházela plošná skrývka (cca 1,5 ha), která odkryla kulturní vrstvu s pozůstatky lidských aktivit na ploše 0,55 ha. Skrývka byla sledována a během ní se uskutečnil i detektorový průzkum, díky němuž se podařilo získat kolekci kovových artefaktů, datovaných do období kultury lužických popelnicových polí, středověku a novověku.

Samotný výzkum navazoval metodicky na předchozí sezónu 2019. Plocha byla rozměřena do čtvercové sítě o velikosti stran 4 × 4 m. Jednotlivé čtverce byly postupně snižovány po mechanických vrstvách (20 cm) až na úroveň geologického podloží. Během druhé etapy výzkumu bylo celkově prozkoumáno 142 čtverců a 17 samostatných sond o celkové rozloze cca 2550 m². V ploše zkoumaných čtverců bylo zároveň prozkoumáno 195 zahloubených archeologických objektů. V nejhlubší jámě čtvercového půdorysu (obj. 290) byly na dně zaznamenány rozházené pozůstatky zvířecího skeletu v hloubce 1,2–1,4 m, a nad dnem v hloubce 1,7 m i opracovaný dřevěný kolík. Dno této jámy dosahovalo úrovně dnešní hladiny spodní vody. Otázkou zůstává, zdali jde o hlubokou zásobní jámu, či o studnu. Nálezy

keramiky potvrzují dataci z předchozí sezóny do období lužických popelnicových polí – pozdní doby bronzové.

Literatura

Vránová, V. 2020: Náklo (k. ú. Mezice, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 61(1), 178.

Summary

A rescue excavation within the extension of a gravel pit in “U Rybníka” field in the Náklo-Mezice cadastral area (Olomouc District) continued in March and June 2020. In total, 195 sunken features mostly dated to the Lusatian Urnfield culture period, were examined in the area.

Marek Kalábek, Vít Hadrava

Náklo (okr. Olomouc)

Náklo, č. p. 227, budova mateřské školky, parc. č. 389/1.

Lužická kultura. Místo sběru. Povrchový nález. Průzkum.

Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Olomouci.

Lokalizace: WGS-84 – 49.6534200N, 17.1311644E

Pan T. Dolínek věnoval Vlastivědnému muzeu v Olomouci hrncovitou nádobu, kterou dle jeho slov vyzvedl v 80. letech 20. století jeho dědeček při stavbě mateřské školky v Nákle. Jde o nádobu s nepatrně odsazeným hrdlem a dvojicí páskových uch umístěných pod okrajem. Za výzdobu lze označit dvě krátká vodorovná plastická žebírka v úrovni uch. Barva osciluje od cihlových tónů až po šedivě; povrch nádoby je zdrsňelý. Rozměry: výška 165 mm, průměr okraje 149 mm, průměr dna 86 mm. S ohledem na neexistenci bližších nálezových okolností řadím popsanou nádobu do mladší až pozdní doby bronzové. Můžeme ji spojit se známou polykulturní lokalitou rozkládající se v intravilánu obce (např. Peška 2001, 81, 86–87 zde i další literatura).

Literatura

Peška, J. 2001: Archeologické nálezy a lokality na katastru obcí Náklo a Mezice. *Střední Morava* 13, 78–108.

Summary

In 2020, the Regional Museum Olomouc obtained a pot-shaped vessel, which was found in the 1980s during the construction of a kindergarten in Náklo (plot No. 389/1). The vessel can be dated to the Late and Final Bronze Age.

Lukáš Hlubek

Náměšť na Hané (okr. Olomouc)

„V Psínku“, parc. č. 1454, 1457.

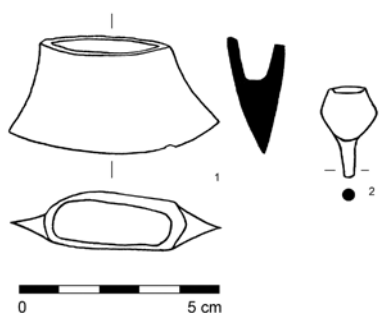
Lužická kultura. Místo sběru. Povrchový sběr. Průzkum.

Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Olomouci.

Lokalizace: WGS-84 – 49.6073611N, 17.0593611E

Během provádění terénní prospekce v okolí Náměště na Hané nalezl T. Přidal pomocí detektoru kovů dva fragmenty bronzových artefaktů, dva amorfní slitky z bronzu a zlomek broušeného kamenného nástroje. Veškerý získaný materiál pochází z prostoru mezi městysem a místním kravínem (lidově trať „V Psínku“).

Z broušeného nástroje se dochovala pouze týlní část s polovinou provrtu. Původně šlo o motyku, kterou lze obecně klást do neolitu. Do mladší až pozdní doby bronzové můžeme rámcově zařadit část ostří bronzové sekery (obr. 25: 1), které s největší pravděpodobností pochází ze sekery s tulejkou. Další náález představuje hlavice dvojkónické jehlice s částí dřívku (obr. 25: 2). Tento typ jehlic nepatří k datačně citlivým oporám a těžiště jejího výskytu je v mladší až pozdní době bronzové. Do stejného časového intervalu patrně náleží také oba bronzové slitky (celková hmotnost 9,5 g). Nová kolekce nálezů doplňuje naše dosavadní znalosti o osídlení této polohy v mladší době kamenné a v průběhu mladší až pozdní doby bronzové (srov. Hlubek, Přidal 2014; Hlubek, Přidal 2015; Hlubek, Přidal 2016).

Obr. 25. Náměšť na Hané. Výběr nálezů. Kresba L. Hlubek.

Fig. 25. Náměšť na Hané. Selection of finds. Drawing by L. Hlubek.

Literatura

- Hlubek, L., Přidal, T. 2014: Náměšť na Hané (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 55(1), 167–168.
- Hlubek, L., Přidal, T. 2015: Náměšť na Hané (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 56(1), 153.
- Hlubek, L., Přidal, T. 2016: Náměšť na Hané (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 57(1), 220.

Summary

A detector survey in “V Psínku” field in the Náměšť na Hané cadastral area (Olomouc District) yielded finds of fragments of a biconical pin and a bronze axe blade along with two amorphous bronze ingots. The finds are dated generally to the Late or Final Bronze Age.

Lukáš Hlubek, Tomáš Přidal

Oleksovice (okr. Znojmo)

„Prátna“.

Únětická kultura. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Jihomoravské muzeum ve Znojme, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 48.9078814N, 16.2434481E

V období od 8. 1. do 10. 11. 2020 proběhl záchranný archeologický výzkum v rámci stavby „SV Damnice – zajištění kvality pitné vody – II. etapa“. Rozsáhlá stavba protunla archeologickou lokalitu při severním okraji obce Oleksovice. Zde výkop vodu porušil 23 zahloubených objektů, v převážné většině se jednalo o zásobnice. Jelikož byly objekty dokumentovány v profilu výkopu, nebylo z jejich výplní vyzvednuto velké množství movitého materiálu. Proto je většina objektů datována pouze v rámci kategorie pravěk obecně. Ve čtyřech případech bylo možné zásobní jámy přiřadit kultuře únětické ze starší doby bronzové.

Literatura

AMČR: Záznam M-201903752 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

A Neolithic and Early Bronze Age settlement was detected during a rescue excavation in “Prátna” field near the northern periphery of the municipality of Oleksovice (Znojmo District) in 2020.

David Humpola

Olomouc (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)

Ul. Kožušanská č. p. 71/6, parc. č. 170.

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK – -547847.03, -1125565.01; -547882.35, -1125574.07; -547878.91, -1125584.13; -547842.14, -1125576.45

V září 2020 uskutečnili pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., záchranný výzkum v intravilánu městské části Olomouc-Nemilany na ulici Kožušanská. Na ploše odtěženého dvora statku o velikosti 40 × 10 m bylo prozkoumáno 20 sídlištních objektů datovaných do neolitu (kultura s lineární keramikou), eneolitu (lengyelská kultura), kultury lužických popelnicových polí, středověku a novověku. Lokalita se nachází na první pravobřežní terase řeky Moravy v nadmořské výšce 212–214 m. Mezi objekty dokumentovanými ve stěnách stavební jámy či na skryté ploše byly zachyceny čtyři zásobní jámy datované nepočtenou keramikou do období kultury lužických popelnicových polí.

Literatura

AMČR: Záznam M-202100303 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

An excavated farm court with four storage pits dated to the Lusatian Urnfield culture period was examined in 71 Kožušanská Street in Nemilany cadastral area (Olomouc District) in September 2020.

Marek Kalábek

Olomouc (k. ú. Povel, okr. Olomouc)

Ul. Janského, parc. č. 443/1.

Únětická kultura, kultura popelnicových polí. Sídliště, pohřební areál. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Olomouci.

Lokalizace: WGS-84 – 49.5776278N, 17.2412111E; 49.5771222N, 17.2409028E; 49.5772111N, 17.2405444E; 49.5774583N, 17.2406889E; 49.5776389N, 17.2399944E; 49.5779000N, 17.2401389E

Od března do září roku 2020 probíhal plošný výzkum vyvolaný stavbou v pořadí již čtvrtého bloku bytových domů při jižní straně ulice Janského v Olomouci. Polykulturní lokalita je známá z předchozích sezón, dosavadní aktivity i nálezy shrnul naposledy T. Zlámal (2020). Plocha zkoumaná v roce 2020 se nachází západně a po svahu výše od ploch zkoumaných dříve. Geologické podloží je zde tvořeno písčými, nivními

Obr. 26. Olomouc, ul. Janského. Nároží kůlové stavby, pohled od severu. Foto T. Zlámal.

Fig. 26. Olomouc, Janského Street. Corner of a pole structure, view from the north. Photo by T. Zlámal.

naplavenými hlínami a sprašovou hlínou. Výzkum prováděl odbor archeologie Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci, ve spolupráci s pracovníky Archaia Olomouc z. ú. a s antropologem Archeologického centra Olomouc, p. o., Lukášem Šínem.

Na ploše ve tvaru L o rozloze 2135 m² byla poměrně vysoká koncentrace zahloubených objektů. Evidováno bylo celkem 109 jam kruhového půdorysu dosahujících průměrů 1,5 až 2,6 m, dále 18 jam sloupových o průměru kolem 0,5 m a jeden rozsáhlý, patrně těžební objekt, dlouhý minimálně 14 m (zachycen v rohu skryté plochy). V naprosté většině se jednalo o jámy patrně zásobního charakteru, s podhloubenými stěnami. Jejich zahloubení do podloží činilo 1 až 2 metry. V severní části skryté plochy bylo zachyceno jihozápadní nároží kůlové stavby (obr. 26). Další výjimku představovaly dvě situace, kdy měly výplně jam odlišný charakter, a to se značným podílem popela, mazanice a mazanického prachu. V obou dvou případech se jednalo o více vzájemně se porušujících jam (objekty k. 565, 584 a k. 539, 540). V prvním případě byla v tomto žárovišti také vrstva říčních škeblí, místy mocná až 5 cm. Druhá skupina jam s pozůstatky dokladů ohně byla velmi bohatá na nálezy keramiky, kromě zlomků nádob se také našla drobná plastika, zdobený přeslen (obr. 27) a zlomky keramických náramků (?) s rytou výzdobou, napodobující exempláře z kovu.

Obr. 27. Olomouc, ul. Janského. Drobná keramika z objektů k. 539, 540. Foto T. Zlámal.

Fig. 27. Olomouc, Janského Street. Small-sized pottery from features c. 539, 540. Photo by T. Zlámal.

Obr. 28. Olomouc, ul. Janského. Hrob 3. Foto H. Dehnerová.

Fig. 28. Olomouc, Janského Street. Grave 3. Photo by H. Dehnerová.

Počet nalezených artefaktů z celého výzkumu je však ne- přímo úměrný počtu sídlištních objektů, většina jam, kromě výše uvedených, neobsahovala žádné nebo jen ojedinělé kusy (většinou atypické zlomky) pravěké keramiky. Výjimku tvořila jáma kruhového půdorysu (průměr 2 m), jednak malým zahloubením do podloží (0,6 m), jednak značným množstvím keramických zlomků, pokrývajících celé dno. Šlo o destruované zásobnice (nejméně dvě slepitelné nádoby) únětické kultury. Další výjimkou byla jáma, ve které byla spolu s keramikou pozdní doby bronzové přítomna také neúplná kostra psa.

Další skupinu nálezů tvoří lidské pozůstatky čtyř jedinců; kostry byly dochovány ve velmi špatném stavu. Všechny se nacházely v jižní části zkoumané plochy, přičemž hroby 2 a 3 na jednom místě. Ve třech případech šlo o uložení zemřelého ve skrčené poloze, jeden zemřelý (hrob 2) byl spíše pohozen do částečně zasypané jámy. Po vybrání jejího obsahu se na dně vyrýsoval tvar menšího objektu, ve kterém byl následně zjištěn hrob 3 (obr. 28). Tento zemřelý měl jako jediný u sebe i keramické nádoby, a to džbánec, pohárek a zlomky další nádoby únětické kultury (obr. 29). Datování ostatních hrobů je nejisté.

Podle předběžného vyhodnocení byla plocha prozkoumaná v roce 2020 osídlena ve dvou časových horizontech, spadajících však do doby bronzové. Nejméně jeden hrob a sídlištní objekt náleží starší době bronzové – kultuře únětické. Většina

Obr. 29. Olomouc, ul. Janského. Nádoba z hrobu 3. Foto T. Zlámal.

Fig. 29. Olomouc, Janského Street. Vessel from grave 3. Photo by T. Zlámal.

zahlobených objektů je pokračováním rozsáhlejšího sídliště zjištěného v minulých letech, spadá do období mladší až pozdní doby bronzové a patří komplexu lužických popelnicových polí, zřejmě jeho slezské fázi.

Literatura

Zlámal, T. 2020: Olomouc (k. ú. Povel, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 61(1), 178–179.

Summary

A rescue excavation brought about by the construction of apartment houses in Janského Street in Olomouc (Povel cadastral area, Olomouc District) took place in 2020. The continuation of a Lusatian Urnfield cultural complex occupation discovered in previous years was detected, along with evidence of Únětice culture settlement activities and graves.

Hana Dehnerová, Tomáš Zlámal

Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)

„Za Křenkovým“, parc. č. 533/6.

Doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.5715356N, 17.2406542E

V průběhu měsíce května 2020 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., záchranný archeologický výzkum polykulturní lokality na budoucích stavbách infrastruktury v Olomouci-Slavoníně (parc. č. 533/6). Lokalita se nachází na mírném svahu orientovaném směrem k východu s nadmořskou výškou zhruba 210 m. Na skryté ploše bylo prozkoumáno pět sídlištních objektů datovaných do kultury lengyelské, doby bronzové a laténské.

Literatura

AMČR: Záznam M-202005001 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

A rescue excavation was carried out in Olomouc, Slavonín cadastral area in May 2020. Five settlement features were detected and dated to the Eneolithic (Lengyel culture), Bronze Age and La Tène period.

Lukáš Šín, Marek Kalábek

Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)

„Zahrady“, parc. č. 533/210–533/217.

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK – -548291.86, -1123499.64; -548265.67, -1123509.70; -548324.14, -1123658.13; -548349.28, -1123643.84

V červnu až září 2020 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., několik drobných záchranných výzkumů pod budoucími rodinnými domy na lokalitě „Zahrady“ v intravilánu městské části Olomouc-Slavonín. Navázali zde na předchozí výzkumy z let 2004–2019 (Kalábek 2019, 197; Hadrava 2020, 161).

Lokalita leží na mírném svahu první pravobřežní terasy řeky Moravy, obráceném k východu, s nadmořskou výškou 214–215 m. Na ploše 0,43 ha bylo prozkoumáno 31 sídlištních objektů datovaných do eneolitu (jordanovská kultura), období lužických popelnicových polí, časněho středověku a novověku. Objeven byl i jeden kostrový hrob z časněho středověku (?) a novověká cesta. Severně od objektů jordanovské kultury byly prozkoumány i čtyři zásobní jámy trapézového řezu s nepočetnými nálezy keramiky, kterou lze datovat do období kultury lužických popelnicových polí.

Literatura

Hadrava, V. 2020: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 61(1), 161.

Kalábek, M. 2019: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 60(1), 196–197.

Summary

Four Lusatian Urnfield culture storage pits were examined in 2020 during the construction of six family houses in “Zahrady” field in the Slavonín cadastral area (Olomouc District).

Marek Kalábek

Opatovice (k. ú. Opatovice u Hranic, okr. Přerov)

„Podhájí“.

Starší doba bronzová. Pole. Průzkum detektorem kovu.

Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.5051650N, 17.7357042E; 49.5049100N, 17.7351331E

V srpnu 2020 předal pan Tomáš Jančík archeologům Muzea Komenského v Přerově, p. o., dvě sekery ze starší doby bronzové, které našel během preventivní detektorové prospekce v poloze „Podhájí“ v k. ú. Opatovice u Hranic. Obec Opatovice se rozprostírá na Vítonické pahorkatině, která tvoří střední část Kelčské pahorkatiny. Nálezová poloha se nachází poblíž pravého břehu bezejmenného levostranného přítoku Opatovického potoka. Nadmořská výška se v místech nálezu pohybuje mezi 296–301 m. V prvním případě se jednalo o torzo sekerky s postranními lištami a vějířovitě rozšířeným ostrím (obr. 30: 1). Délka dochované části předmětu činila 64 mm, maximální šířka 28,5 mm a šířka týlu 13,5 mm. Maximální tloušťka předmětu je 9 mm a tloušťka v úrovni týlu 6 mm. Hmotnost sekerky činila 51,96 g. Povrch předmětu byl pokryt světle zelenou patinou. Ve vzdálenosti několika desítek metrů od prvního nálezu byla získána druhá sekerka (obr. 30: 2). Jednalo se o kompletní exemplář bronzové sekerky s náznakem postranních lišt a vějířovitě rozšířeným ostrím. Celková délka artefaktu je 93 mm, maximální šířka 34 mm, šířka týlu 15 mm. Maximální tloušťka je 11 mm, přičemž se nástroj směrem k týlu nápadně zužuje až na hodnotu 3 mm. Hmotnost sekerky činila 97,62 g. Povrch artefaktu je pokryt silně porézní světle zelenou patinou. Vzhledem k velké vzájemné vzdálenosti nálezových poloh obou předmětů lze předpokládat, že mohly být původně součástí většího souboru artefaktů uloženého záměrně do země ve starší době bronzové. Zachráněné artefakty rozšiřují naše dosavadní znalosti o pravěkém osídlení krajiny Hranicka ve východní části přerovského regionu (Schenk 2020).

Literatura

Schenk, Z. 2020: Dvě sekery ze starší doby bronzové u Opatovic.

Zprávodaj Muzea Komenského v Přerově. Říjen–prosinec 2020, 18.

Obr. 30. Opatovice. Bronzové sekery. Foto Z. Schenk.

Fig. 30. Opatovice. Bronze Age axes. Photo by Z. Schenk.

Summary

Two isolated Early Bronze Age axes were found in 2020 during a metal detector survey in “Podhájí” field in the cadastral area of Opatovice u Hranic (Přerov District).

Zdeněk Schenk

Opatovice (k. ú. Opatovice u Rajhradu, okr. Brno-venkov)

Intravilán obce, parc. č. 117/1.

Doba bronzová. Sídliště. Vertikální řez. Záchraný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK – v ploše mezi body -597279, -1174396; -597255, -1174391; -597253, -1174404; -597273, -1174407

Samotný střed obce se nachází na pleistocenní terase na levém břehu říčky Dunávky. Tomuto odpovídá i geologické podloží, které je tvořeno především štěrkopísčnými usazeninami. Zemní práce probíhaly v prostoru staré uliční zástavby na místě demolice původního domu. Byly vyhloubeny základové pasy do hloubky cca 1 m a dvě sondy o rozměrech cca 3 × 2 m a do hloubky 2 m. Objekt nacházející se na profilu jedné ze sond byl vzhledem k povaze stavby pouze vzorkován. Zbylé výkopy nedosahovaly zásadních hloubek a nepřesahovaly planýrku a navážky.

Pod mocnými (cca 1 m) vrstvami planýrky a navážek se nacházela zahloubená situace (pravděpodobně chata) odpovídající obecně období doby bronzové. Původní zástavba a s ní spojené zemní práce probíhající v období několika posledních staletí výrazně poznamenaly dochování archeologické lokality v těchto místech. To odpovídá i v případě objektu 500, který byl také narušen zásahem v průběhu 20. století. Zachytit se podařilo pouze jeho torzo zahloubené do štěrkopísčitého podloží. Vzhledem k omezeným možnostem stavby a povaze nálezové situace není možné o širších souvislostech nálezů říct nic bližšího. Zachycený objekt je pravděpodobně součástí většího sídliště nacházejícího se na terase potoka Dunávky.

Literatura

AMČR: Záznam M-202003271 [cit. 2021-04-12]. Archeologická mapa České republiky.

Bíško, R. 2021: Opatovice u Rajhradu, novostavba RD, č. akce 792/20.

Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX202100056. [cit. 2021-04-12].

Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202100056>.

Summary

The section of a Bronze Age settlement feature (possibly a hut) was documented during a rescue excavation in the built-up area of the municipality of Opatovice (Opatovice u Rajhradu cadastral area, Brno-Country District).

Richard Bíško, Ivan Čižmář

Oplocany (okr. Přerov)

„U Nafty“, parc. č. 272/1.

Mladší doba bronzová. Pole. Průzkum detektorem kovu.

Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4114569N, 17.2549347E

V září 2020 byl na katastru obce Oplocany během preventivní detektorové prospekce realizované Z. Brázdou, spolupracovníkem Muzea Komenského v Přerově, p. o., zajištěn soliterní kovový nález z doby bronzové. Místo nálezů se nachází při severozápadním okraji katastru v trati „U Nafty“, na parc. č. 272/1. Lokalita je situována na levobřeží potoka Viklička. Nadmořská výška polohy činí 199 m. Nalezeným kovovým předmětem je bronzová sekera s tulejí a ouškem (obr. 31). Celková délka sekery činí 119 mm, šířka břitu je 38 mm, šířka střední části těla 20 mm. Hmotnost sekery činí 136 g. V podélném průřezu se zužuje směrem k ostří. Povrch artefaktu je nerovnoměrně pokryt tmavě šedozelenou oxidační patinou. Povrch sekery je zdoben dvěma horizontálními žebry umístěnými pod zesíleným ústím tulejky. Výzdobu těla sekerky představují proti sobě vyklenutá žebírka vytvářející motiv přesýpacích hodin. Po stranách doplňují výzdobu postranní lalokovitá žebírka. Obdobné schéma výzdoby se objevuje u seker s tulejí a ouškem ve starší fázi doby popelnicových polí (Salaš 2005, 42; Říhovský 1992, 220–225).

Obr. 31. Oplocany. Bronzová sekera. Foto Z. Schenk.

Fig. 31. Oplocany. Bronze Age socketed axe. Photo by Z. Schenk.

Literatura

- Říhovský, J. 1992: *Die Äxte, Beile, Meißel und Hämmer in Mähren*. Prähistorische Bronzefunde IX, 17. Stuttgart: Steiner.
- Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Summary

An isolated Bronze Age socketed axe was found in 2020 during a metal detector survey in “U Nafty” field in the cadastral area of Oplocany (Přerov District).

Zdeněk Schenk

Ořechov (okr. Brno-venkov)

Jihozápadní okraj obce, parc. č. 6322/3.

Mladší doba bronzová. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1052383N, 16.5089772E

Záchranný archeologický výzkum probíhal při stavbě nové přípojky nízkého napětí k vysokotlaké regulační stanici plynovodu v délce cca 250 m. Během dohledu bylo na profilech zdokumentováno a ověřováno celkem sedm objektů, z nichž většinu je možné zařadit do mladší doby bronzové.

Literatura

Neuvezeno.

Summary

Late Bronze Age features were detected during a rescue excavation south-west of Ořechov (Brno-Country District).

Ivan Čížmář

Pavlov (k. ú. Pavlov u Dolních Věstonic, okr. Břeclav) Děvín.

Střední doba bronzová, mladší doba bronzová, pozdní doba bronzová. Hradiště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Regionální muzeum v Mikulově, p. o., přír. č. 01/2021.

Lokalizace: S-JTSK – -598990, -1197123; -598959, -1197272; -599371, -1197521; -599479, -1197481; -599538, -1197513

V průběhu října a listopadu 2020 probíhala výměna podzemních kabelů vysokého napětí napájejících vysílač na Děvíně a dále ve východní části vrcholu Děvín v oblasti nad Soutěskou; stávající nadzemní vedení elektrického napětí bylo uloženo do země v nové trase. Dále výkop pro nové vedení pokračoval v Soutěsce na k. ú. Klentnice. V rámci této akce provedlo Regionální muzeum v Mikulově, p. o., souběžně se stavbou záchranný archeologický výzkum.

I přes rozsah a patrně i velký význam hradiska na Děvíně byla tomuto prostoru z archeologického hlediska věnována poměrně malá pozornost. Dosavadní nálezy pocházejí z malé sondáže provedené J. Říhovským (1959) v roce 1956. Letecké snímkování a drobnou sondáž na neupřesněném místě v rámci valu zde provedl J. Peška (1997). Další známé nálezy pocházejí buď z nahodilých povrchových sběrů nebo průzkumů s detektorem

kovů (Goláňová, Navrátil 2017). Z hlediska archeologických komponent zde byla dosud ojediněle evidována lineární keramika, početně největší skupinu však tvoří nálezy z mladší doby bronzové a z halštatu. Méně jsou pak z Děvína doloženy i laténské nálezy.

Výkop pro nové vedení byl veden těsně vedle stávající trasy, a tak došlo k narušení archeologických vrstev z jedné strany od původního výkopu. Velká většina artefaktů a ekofaktů byla nalezena v kontextu humusové svrchní vrstvy, jejíž mocnost kolísala mezi cca 20 cm až po cca 80 cm v oblasti lesa jižně od vysílače. Nálezy nebyly rozprostřeny v ploše hradiska rovnoměrně, nýbrž se koncentrovaly do tří clusterů: 1. oblast lesa jižně od vysílače, 2. step pod jihovýchodním cípem téhož lesa a 3. oblast severovýchodně od skály Strážce. Početné nálezy z doby bronzové pocházejí především z clusterů 1 a 2 a jsou tvořeny ve velkém množství keramickými fragmenty různé frakce, ojediněle mazaníc, fragmenty zvířecích kostí a jedním kusem štípané industrie. Kromě archeologických komponent z doby bronzové byla zjištěna výrazná přítomnost halštatské a laténské keramiky (viz oddíl Doba železná), ojediněle i keramiky ze středohradištního období.

Literatura

- Goláňová, P., Navrátil, A. 2017: The Pálava Hills during the La Tène period. In: J. Kysela, A. Danielisová, J. Militký (eds.): *Stories that made the Iron Age*. Praha: Institute of Archaeology CAS; Charles University, Faculty of Arts, 393–409.
- Peška, J. 1997: Nové poznatky o hradiscích z doby popelnicových polí na Pavlovských vrších. *Přehled výzkumů 1993–1994*, 87–93.
- Říhovský, J. 1959: Opevněné osady lidu veltické kultury na Pavlovských vrších na jižní Moravě. *Přehled výzkumů 1956*, 73.

Summary

A large quantity of Bronze Age finds, almost all from the top humus layer, were found during the replacement of an underground power line in Děvín, Pavlov u Dolních Věstonic cadastral area (Břeclav District).

Kristína Piačková, František Trampota

Pavlovice u Přerova (okr. Přerov)

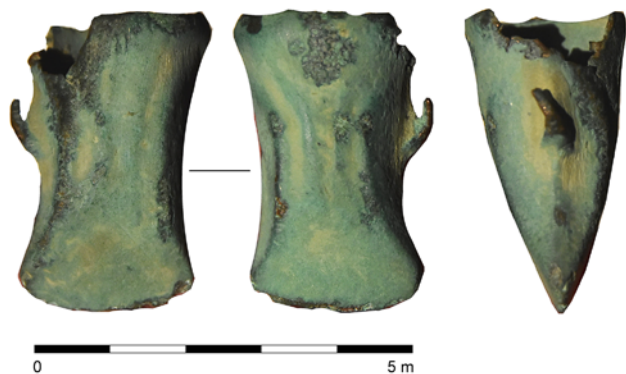
„Studená Úlehla“, parc. č. 2114/10.

Pozdní doba bronzová. Pole. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: přesné souřadnice nejsou známy

V roce 2020 byl při jižním okraji katastru obce Pavlovice u Přerova zachráněn ojedinělý kovový nále z pozdní doby bronzové, který byl předán pracovníkům Muzea Komenského v Přerově, p. o. Místo nálezu se nachází v poloze „Studená Úlehla“, na parc. č. 2114/10. Jde o polohu na temeni táhlého plochého terénního hřbetu Tučinské pahorkatiny na rozhraní katastrů obcí Podolí, Pavlovice u Přerova a Hradčany na Moravě. Nadmořská výška polohy se pohybuje okolo 300 m. Nalezeným kovovým předmětem je miniaturní bronzová sekerka s tulejí a z větší části odlomeným ouškem (obr. 32). Celková délka sekery činí 42 mm, šířka v úrovni ostří 25 mm. Hmotnost činí 26,777 g. Příčný průřez sekerky je v úrovni ústí oválný, ve střední části těla má zkošené boky. V podélném průřezu se sekera zužuje směrem k ostří. Část ústí tulejky byla spolu s ouškem v minulosti odlomena. Břit je otupený s několika zuby. Výzdobu těla sekerky tvoří pod zesíleným ústím tulejky postranní lalokovitá žebírka a uprostřed

vertikální proti sobě vyklenutá žebírka, která jsou značně zahlazená. Povrch artefaktu je nerovnoměrně pokryt světle zelenou oxidační patinou. Místy je patrná původní barva kovu. Exemplář z Pavlovic u Přerova je možné zařadit k menším tvarům seker z mladší fáze popelnicových polí (Salaš 2005, 43, tab. 327: 7, 328: 8, 456A: 1, 430: 1a). Soliterní nález miniaturní bronzové sekerky s tulejí a ouškem lze spojit s blíže nespecifikovatelnými aktivitami na lokalitě.

Obr. 32. Pavlovic u Přerova. Bronzová sekerka s tulejí a ouškem. Foto Z. Schenk.
Fig. 32. Pavlovic u Přerova. Bronze Age socketed axe. Photo by Z. Schenk.

Literatura

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Summary

An isolated Late Bronze Age socketed axe was found in 2020 during a metal detector survey in "Studená Úlehla" field in the cadastral area of Pavlovic u Přerova (Přerov District).

Zdeněk Schenk

Počenice-Tetětice (k. ú. Počenice, okr. Kroměříž)

Areál zemědělského družstva – severní část, parc. č. 1866.

Doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.26948N, 17.23108E

Archeologický výzkum v areálu zemědělského družstva v Počenicích byl vůbec prvním odborně vedeným výzkumem v katastru obce a jedním z mála v širším regionu Morkovska (Skutil 1941); přinesl zásadní výsledky k poznání sídelní struktury pravěkého a protohistorického období v oblasti západního Kroměřížska. Kvůli postupu zemních prací výzkum probíhal paralelně na dvou plochách (viz také oddíl Doba železná) oddělených od sebe drobnou vodotečí poměrně krátce, a to ve dnech 20.–27. 4. 2020.

V severní části areálu byly při stavbě silážní jámy zjištěny čtyři báze kruhových zásobních jam, které byly dislokovány pouze v jižní části skryté plochy. Datace těchto objektů je možná pouze rámcově do doby bronzové, jelikož jejich výplně neposkytly dostatek relevantního materiálu nesoucího charakteristické prvky, dle kterých by bylo možné je zařadit přesněji.

Je pravděpodobné, že se jedná o součást většího sídliště, rozprostírajícího se v pásu podél vodoteče na jejím pravém břehu, a zjištěné osídlení může hypoteticky souviset s nálezem lužické zásobnice z polohy „Žabák“ (ul. Klebetov), původně deponované v muzeu v Morkovicích.

Literatura

Skutil, J. 1941: *Morkovsko v pravěku*. Morkovice: Museum.

Summary

Part of a Bronze Age settlement represented by four storage pits was examined during a rescue excavation connected with the construction of a silage pit in the northern part of the Počenice agricultural cooperative complex (Počenice cadastral area, Kroměříž District).

Miroslav Popelka, Adam Fojtík

Podhradní Lhota (okr. Kroměříž)

Nový Šaumburk (Zubříž), parc. č. 310/1.

Mladší doba bronzová. Průzkum detektorem kovu.

Uložení nálezu: Obec Podhradní Lhota.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4173181N, 17.8011244E

V roce 2020 byl na katastru obce Podhradní Lhota během preventivní detektorové prospekce realizované předsedou Spolku hradu Nový Šaumburk T. Třetinou zachráněn soliterní kovový nález z doby bronzové. Místo nálezu se nachází při jihovýchodním okraji katastru, na severovýchodním svahu výrazného kopce, na jehož vrcholu jsou dochované pozůstatky zříceniny hradu Nový Šaumburk (Zubříž). Lokalita je situována na levobřeží říčky Juhyně. Nadmořská výška polohy činí 454 m. Nalezeným kovovým předmětem je bronzová sekerka s tulejí a ouškem (obr. 33). Celková délka sekery činí 119 mm, šířka ostří je 38 mm, rozměry ústí tuleje činí 42 × 34 mm. Hmotnost sekery činí 238 g. V podélném průřezu se mírně zužuje směrem k lehce rozšířenému ostří. Povrch artefaktu je nerovnoměrně pokryt zelenou oxidační patinou. Sekerka je zdobena jedním

Obr. 33. Podhradní Lhota. Bronzová sekerka. Foto T. Třetina.

Fig. 33. Podhradní Lhota. Bronze Age socketed axe. Photo by T. Třetina.

horizontálním žebrem umístěným pod zesíleným ústím tulejky, na těle dvěma vystouplými liniemi rozevírajícími se v opačném tvaru písmene „V“ směrem k ostří a další kratší vertikální linií na levé a pravé straně. Sekerku s tulejí a ouškem z Podhradní Lhoty lze rámcově datovat do mladšího stupně doby popelnicových polí (Salaš 2005, 37–38; Říhovský 1992, 180, 183, Taf. 40: 625). Z území katastru se nejedná o první případ nálezu bronzové sekerky. V roce 1928 byla v intravilánu obce nalezena sekerka s tulejí a ouškem na zahradě domu č. p. 68 (Říhovský 1992, 236, Taf. 63: 903; Kolbinger 2001, 106, obr. 3).

Literatura

Kolbinger, D. 2001: Dávnověké osídlení Hostýnských vrchů.

Archeologie Moravy a Slezska I, 105–128.

Říhovský, J. 1992: *Die Äxte, Beile, Meißel und Hämmer in Mähren*.

Prähistorische Bronzefunde IX, 17. Stuttgart: Steiner.

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Summary

An isolated Bronze Age socketed axe was found in 2020 during a metal detector survey near the ruin of Nový Šaumburk Castle in the Podhradní Lhota cadastral area (Kroměříž District).

Zdeněk Schenk, Tomáš Třetina

Podivín (okr. Břeclav)

Prostor areálu Správy a údržby silnic, ul. Bratislavská, č. p. 67, parc. č. 1783/2.

Únětická kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK – v ploše mezi body -584406, -1203082; -584401, -1203055; -584377, -1203059; -584380, -1203086

Stavba probíhala při okraji intravilánu obce Podivín, na pozemku č. 1783/2 (ul. Bratislavská). Jde o prostor areálu Správy a údržby silnic, který se nachází na pravém břehu bezejmenné vodoteče ústící zleva do Ladenské strouhy. Umístění stavby odpovídaly i přírodní charakteristiky – jílovité usazeniny nivy potoka značně pozměněné minulou výstavbou správního areálu. Na podzim 2019 byla zahájena stavba objektu SO 01. Byla vyhloubena základová jáma, ve které následně proběhla kontrola, exkavace a dokumentace solitérního objektu – zásobní jámy únětické kultury ze starší doby bronzové (obj. 500). Šlo o reziduum objektu, z něhož se zachovalo pouze dno, zbytek byl s největší pravděpodobností zničen výstavbou v nedávné minulosti. Objekt obsahoval četné fragmenty keramických nádob, kousky mazanice a kostí. Zjištěny byly také schránky říčních měkkýšů (velevrub malířský). Druhá část výzkumu pokračovala v průběhu jara 2020 při stavbě objektu SO 02. Při skrývce nadloží vrstvy a navážek nebyly zjištěny žádné archeologické struktury nebo nálezy. Situace zcela jistě souvisí v širším pohledu s osídlením podél bezejmenné vodoteče, jde s největší pravděpodobností o část sídliště únětické kultury (Bíško 2020).

Literatura

Bíško, R. 2020: *Podivín. „KRP Jmk – Dálniční oddělení Podivín –*

výstavba objektů.“ Rkp. nálezné zprávy č. j. 470/20. Uloženo:

archív Ústavu archeologické památkové péče, Brno, v. v. i.

Summary

A settlement feature (the remnant of a storage pit) from the Únětice Culture period, Bronze Age, was detected during a rescue excavation in 67 Bratislavská Street, Podivín cadastral area (Břeclav District).

Richard Bíško

Podolí (k. ú. Podolí u Brna, okr. Brno-venkov)

„Příčný“, parc. č. 931/1.

Únětická kultura. Sídliště, izolovaný pohřeb. Plošný odkryv.

Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1830839N, 16.6991700E

Předstihový výzkum v areálu společnosti Eurom odkryl další část sídliště ze starší doby bronzové, zkoumaného postupně od roku 2006 (Parma, Kos 2020). Dokumentovány byly zásobní jámy v prostoru stavěné retenční nádrže, v jednom případě byl do sila deponován lidský skelet.

Literatura

Parma, D., Kos, P. 2020: Podolí (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 61(1), 181.

Summary

A preventive excavation uncovered another part of an Early Bronze Age settlement in “Příčný” field in the Podolí u Brna cadastral area (Brno-Country District). A human skeleton was deposited in one of the storage pits.

David Parma

Podolí (k. ú. Podolí u Brna, okr. Brno-venkov)

„Stará Hora“, parc. č. 1239/178.

Mladší doba bronzová. Neurčený areál. Průzkum detektorem kovu.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.2026017N, 16.7276028E

Počátkem léta předala pracovníkům Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., M. Májková z Horákova detektorový nález zlomku bronzového srpku z polohy „Stará Hora“, která leží v severní části intravilánu obce Podolí.

Literatura

Neuvezeno.

Summary

A stray find of a bronze sickle fragment from “Stará Hora” field situated in the northern part of the built-up area of the municipality of Podolí (Podolí u Brna cadastral area, Brno-Country District) is dated to the Late Bronze Age.

Martina Májková, Petr Kos

Pozořice (okr. Brno-venkov)

„Za Oborou“, parc. č. 2032.

Mladší doba bronzová. Depot. Průzkum detektorem kovu.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.2235047N, 16.8037772E

V květnu roku 2020 M. a R. Májkovi z Mokrý-Horákova ohlásili a pracovníkům Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., předali detektorový nálezkem několika bronzových předmětů z odvalu lesní cesty v trati „Za Oborou“ na k. ú. Pozořice (okr. Brno-venkov). Archeolog provedl následně dodatečný terénní průzkum, rekonstrukci nálezové situace a zpřesnění geodetického zaměření pomocí GPS. Podle rozptylu artefaktů se snad původně mohlo jednat o záměrně nehluboko do země uložený menší depot zlomků (srp, dýka, hrot kopí či meče a dva slitky suroviny), který byl v nové době porušen během budování lesní cesty. V této oblasti, kde se koncentrují historické úvozové cesty a dvě pravěká hradiska nejistého stáří (Pozořice 1, 3 a 4: Čížmář 2004, 209–212), jde o první důležitý nálezkem, naznačující možnou chronologickou souvislost.

Literatura

Čížmář, M. 2004: *Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri.

Summary

A detector find of several bronze items from a forest track dump pile in “Za Oborou” field, Pozořice cadastral area (Brno-Country District). A smaller fragment hoard (sickle, dagger, spearhead or sword point and two raw material ingots) is dated generally to the Late Bronze Age.

Martina Májková, Radovan Májek, Petr Kos

Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)

„Díly“.

Věteřovská skupina, kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4608586N, 17.4208375E; 49.4607803N, 17.4211031E; 49.4623997N, 17.4220297E; 49.4624869N, 17.4216114E

Lokalita Přerov-Předmostí 6 v trati „Díly“ je jedním z několika archeologicky zkoumaných úseků mezi Dluhonicemi a Předmostím, jež jsou součástí záchranných výzkumů na trase dálnice D1-0136 v úseku Říkovice-Přerov (Tajer 2019; další nálezy viz oddíl Neolit).

V roce 2020 byly objeveny další relikt osídlení v podobě zásobnicových jam a sklípků různé velikosti a také početný keramický materiál v kulturní vrstvě. Keramický materiál lze datovat do období věteřovské skupiny a komplexu lužických popelnicových polí. Ze zajímavých nálezů lze poukázat na hliněný kadlub k odlévání sekýrek, objevený v jednom z menších sídlištních objektů, spadající pravděpodobně do starší doby bronzové.

Literatura

Tajer, A. 2019: Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 60(1), 228–229.

Summary

A rescue excavation of a polycultural site on the right-bank terrace of the River Bečva in “Díly” field in the Předmostí cadastral

area (Přerov District) detected settlement features, pits and storage pits containing material from the Věteřov culture and the Lusatian Urnfield culture.

Arkadiusz Tajer

Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov) „Hejnice“.

Starší doba bronzová, lužická kultura. Sídliště, izolované pohřby. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4652575N, 17.4252336E; 49.4652558N, 17.4241850E; 49.4649961N, 17.4241500E; 49.4646753N, 17.4244908E

Během měsíců května až prosince roku 2020 pokračoval záchranný výzkum na polykulturní lokalitě Přerov-Předmostí 8 v trati „Hejnice“, který byl vyvolán výstavbou komunikace D1-0136. Výzkumem v loňském roce jsme navázali na výzkumné sezony, které na této lokalitě probíhaly v letech 2017–2018. Celkem bylo v roce 2020 prozkoumáno 233 zahloubených objektů. Jedná se převážně o obvyklé sídlištní objekty jako např. menší jamky, zásobnice, mělce zahloubené jámy oválného půdorysu běžně nacházené na pravěkých sídlištních a polozemnicích. V některých zásypech sídlištních objektů byly vypreparovány kostrové pohřby (mimo pohřeb 0815, který byl uložen do hrobu H4, viz oddíl Eneolit). Šest pohřbů bylo uloženo do zásobnicových jam (objekty 170, 181, 284, 333) a dva pohřby do mělkých jam (objekty 272, 320). V objektu 284 byly vyzvednuty ostatky tří jedinců, kteří byli nalezeni v primární poloze. Naopak v zásypu objektu 333 byly zjištěny neúplné ostatky tří jedinců (mají společný kontext 0821a, b, c), které byly uloženy v sekundární poloze. Movitý materiál získaný ze zásypu těchto sídlištních objektů se nachází ve stadiu laboratorního zpracování, a proto lze osídlení na této lokalitě prozatím datovat obecně do starší doby bronzové (věteřovská skupina) a do období kultury lužických popelnicových polí. Výzkumy z let 2017–2018 na této lokalitě doložily stopy osídlení od neolitu až po dobu laténskou (Golec et al. 2018, 20–21; Golec et al. 2019, 183, 199, 229, 240; Vrána 2019, 258). Výzkum na této lokalitě bude probíhat také v roce 2021.

Literatura

Golec, M., Kalábková, P., Kalábek, M., Vrána, J., Zeman, T. 2018: Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov) Předmostí 8, Hejnice. In: M. Kršková, J. Peška (eds.): *Ročenka 2017*. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc, 20–21.

Golec, M., Kalábková, P., Šín, L., Vrána, J., Zeman, T. 2019: Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 60(1), 183, 199, 229, 240.

Vrána, J. 2019: D1-0136 Říkovice-Přerov, prvotní zpráva o výsledcích záchranných archeologických výzkumů v roce 2017–2018. In: M. Kršková, J. Peška. (eds.): *Ročenka 2018*. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc, 254–263.

Summary

In total, 233 sunken features were examined during a rescue excavation in “Hejnice” field in the Předmostí cadastral area (Přerov District). Inhumation burials were extracted from some of the feature fills – six burials were deposited in storage pits and two in shallow pits. The features are tentatively dated to the Early Bronze Age (Věteřov group) and the Lusatian Urnfield culture period.

Jakub Vrána

Prostějov (k. ú. Vrahovice, okr. Prostějov)

„Čtvrtky“, parc. č. 555, 940, 558/2, 559, 560/1–560/3.

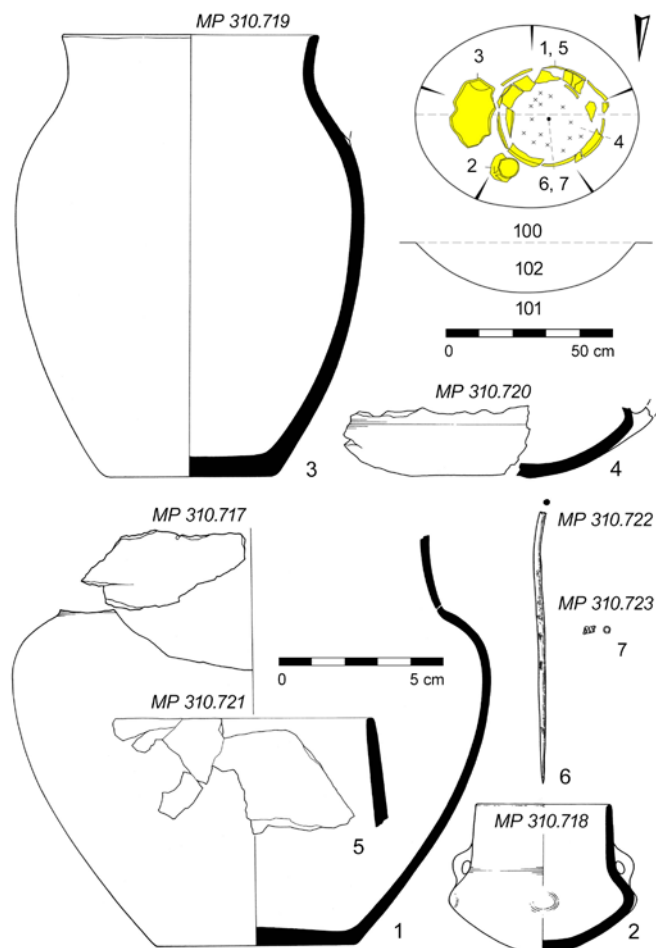
Lužická kultura. Pohřebiště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.

Uložení nálezu: Muzeum agalerie v Prostějově, p. o.,

inv. č. 310.717–310.730.

Lokalizace: S-JTSK – -554704.20, -1133554.63

Ve dnech 18. února až 10. července 2020 probíhal průběžný archeologický dohled vyvolaný výstavbou vodovodního přivaděče do prostějovské průmyslové zóny, který propojil stávající výtlačný řád z čerpací stanice Hrdibořice do vodojemu Stráž z vodovodním řádem v ulici Kralická. V poloze s pomístním názvem „Čtvrtky“ zemní práce narušily již dříve známé žárové pohřebiště lužické kultury mladší doby bronzové (např. Červinka 1902, 205; Gottwald 1931, 72; obr. 34) spolu s ojedinělým kostrovým hrobem postrádajícím doprovodný inventář a datovatelným tak jen hypoteticky, na základě dřívějších nálezů, do pozdní doby kamenné (kultura zvoncovitých pohárů, např. Gottwald 1931, 48) nebo mladší doby hradištní (např. Gottwald 1931, 118; Šikulová 1959, 162).

Obr. 34. Prostějov-Vrahovice. Kresba dokumentace žárového hrobu H1 s inventářem. Kresba J. Molčíková.

Fig. 34. Prostějov-Vrahovice. Drawing documentation of cremation grave H1 with grave goods. Drawing by J. Molčíková.

Literatura

Červinka, I. L. 1902: *Morava za pravěku*. Vlastivěda moravská.

I. Země a lid, svazek II. Brno: Musejní spolek.

Gottwald, A. 1931: *Můj archeologický výzkum*. Prostějov: Městské muzeum v Prostějově.

Šikulová, V. 1959: *Moravská pohřebiště z mladší doby hradištní*.

Pravěk východní Moravy I (1958), Gottwaldov, 88–162.

Summary

In the location known as “Čtvrtky” in the Vrahovice cadastral area (Prostějov District), groundworks disturbed a previously known cremation cemetery from the Lusatian culture, Late Bronze Age, along with an isolated inhumation burial lacking grave goods and therefore datable only hypothetically – based on earlier finds – to the Late Stone Age or the Early Hillfort period.

Pavel Fojtík

Račice-Pístovice (k. ú. Račice, okr. Vyškov)

Zámek Račice, parc. č. st. 1.

Doba bronzová – halštatská. Výšinné sídliště. Sonda. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: dočasně Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: S-JTSK – -578307.90, -1153940.31; -578309.62, -1153941.08; -578310.44, -1153939.33; -578308.61, -1153938.51

V listopadu roku 2019 provedla Archaia Brno z. ú. předstihové sondy na jižní terase račického zámku, které předcházejí jeho rekonstrukci (Dejmal, Vágner 2020). Krom nálezů z období středověku a novověku (viz oddíl Středověk a novověk) byla v rámci sondy 2 vyzvednuta nepočetná kolekce pravěké keramiky. Ta se nacházela ve vrstvě s.j. 117, která měla charakter svahoviny a naléhala již na rostlou skálu. Krom pravěkých nálezů obsahovala vrstva i keramiku z období 17. století.

Pravěké nálezy zde tedy byly v druhotné poloze. Je pravděpodobné, že se sem dostaly patrně splachem z vyšší části ostrožny. Keramický soubor je možné datovat do pozdní doby bronzové či do starší doby železné. Bližší dataci nelze provést pro omezený rozsah souboru. Nicméně když k této informaci připojíme ještě náhodný nález částečně opracovaného jádra rohovce z prostoru představeného opevnění před zámek, můžeme uvažovat o existenci dosud neznámého výšinného sídliště z období pozdní doby bronzové či starší doby železné v prostoru dnešního zámku. Pozůstatky výšinného sídliště budou jistě značně poškozeny stavbami původního hradu a pozdějšího zámku, protože v prostoru nádvoří a jižního křídla došlo k odstranění terénu až na rostlou skálu.

Nicméně, sama existence nově objeveného pravěkého osídlení na ostrožně rozšiřuje naše informace o rozsahu osídlení regionu na přelomu doby bronzové a halštatské. Co se týče prostorových souvislostí, je možné, že námi objevené sídliště souvisí s blízkým hradiskem okolo vrcholu u Bílého Kříže, které je datováno do mladší až pozdní doby bronzové (Čižmář 2004, 219–220).

Literatura

Dejmal, M., Vágner, M., 2020: A048/2018 Račice zámek – sondy a geofyzika. Rkp. nálezové zprávy č. akce A048/2018.

Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Čižmář, M. 2004: *Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku*.

Praha: Libri.

Summary

A test excavation took place at Račice Castle (Račice cadastral area, Vyškov District) in 2019. Bronze Age or Hallstatt period pottery

was discovered in a secondary position. These finds apparently confirm a so far unknown prehistoric occupation of the castle promontory.

Miroslav Dejmal

Radslavice (k. ú. Radslavice u Přerova, okr. Přerov) „Podsedek“, parc. č. 762/26.

Mladší doba bronzová. Pole. Průzkum detektorem kovu.

Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4719722N, 17.4991583E

V roce 2020 byl na katastru obce Radslavice u Přerova během preventivní prospekce realizované Jaroslavem Loučkou, spolupracovníkem Muzea Komenského v Přerově, p. o., zajištěn ojedinělý kovový nález z mladší doby bronzové. Místo nálezu se nachází na staré říční Radslavické terase, přibližně 1,4 km jihozápadně od obce Radslavice, v poloze „Podsedek“, na parc. č. 762/26. Nadmořská výška polohy činí 222 m. Nalezeným kovovým předmětem je torzo subtilní bronzové sekerky s tulejí a odlomeným ouškem (obr. 35). Její příčný průřez je v úrovni odlámaného ústí oválný, ve střední části těla má zkosené boky. V podélném průřezu se sekera zužuje směrem k ostří. Ústí tulejky a ouško bylo v minulosti z velké části odlomeno. Ostří nese rovněž známky poškození. Tělo sekerky je hladké, bez výzdoby. Povrch artefaktu je nerovnoměrně pokryt světle zelenou patinou. Místy je patrná původní barva kovu. Přes značné poškození tulejky lze radslavický exemplář pravděpodobně zařadit ke starší formě tvarů seker s vykrojenou a zobákovitě protaženou tulejí (Salaš 2005, 38–39, tab. 147: 26). Celková délka sekery činí 52 mm, šířka v úrovni ostří 24 mm. Hmotnost činí 37,5 g. Subtilní bronzovou sekeru s tulejí a ouškem lze rámcově datovat do mladší doby bronzové a lze ji spojit s blíže nespecifikovatelnými aktivitami kultury lužických popelnicových polí na lokalitě.

Obr. 35. Radslavice. Bronzová sekera s tulejí. Foto Z. Schenk.

Fig. 35. Radslavice. Bronze Age socketed axe. Photo by Z. Schenk.

Literatura

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Summary

An isolated Bronze Age socketed axe was found in 2020 during a metal detector survey in “Podsedek” field in the cadastral area of Radslavice u Přerova (Přerov District). The find was dated to the Lusatian Urnfield culture.

Zdeněk Schenk

Rosice (k. ú. Rosice u Brna, okr. Brno-venkov) „Okrouhlík“.

Pozdní doba bronzová. Depot. Průzkum detektorem kovu.

Uložení nálezu: Muzeum Brněnska, p. o., inv. č. 261/20-1 – 261/20-6.

Lokalizace: nepublikováno z důvodu ochrany lokality

V posledních dnech měsíce března 2020 ohlásil J. Svoboda z Rosic nález depotu šesti bronzových nápažníků, které našel při procházce s detektorem kovů v lese u Rosic (obr. 36). Na místě nálezu byla zaměřena poloha výkopu a proběhla jeho dokumentace. Depot se již nepodařilo zaznamenat v jeho původním uložení, dle údajů od nálezce nápažníky byly uloženy pohromadě, nikoliv ale uspořádány na sobě. V místě určeném nálezcem byla provedena menší sondáž, při které nebyly zjištěny žádné náznaky zahloubeného objektu či kamenné struktury, jež by mohla s depotem souviset. Soubor bronzových kruhových šperků z Rosic patří k velmi specifické skupině depozit typologicky shodného kruhového šperku, dle rozměrů pravděpodobně nápažníků, datovaných do stupně Ha B1 (podrobněji Čižmář, Parma 2020).

Obr. 36. Rosice. Depot bronzových nápažníků z Rosic. Foto J. Sláma.

Fig. 36. Rosice. Hoard of bronze armlets from Rosice. Photo by J. Sláma.

Literatura

Čižmář, I., Parma, D. 2020: Je libo 3, 6, nebo 12? Depot bronzových nápažníků z Rosic (okr. Brno-venkov). *Musaica archaeologica* 5(2), 63–77.

Summary

A detector survey in “Okrouhlík” field in the Rosice u Brna cadastral area (Brno-Country District) field found a hoard of six bronze armlets with rich engraved decoration dating back to the Late Bronze Age.

Ivan Čižmář, David Parma

Senice na Hané (okr. Olomouc)

„Křivý“, parc. č. 353/5.

Starší doba bronzová. Depot. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o., inv. č. 31/2020-100-1 – 31/2020-100-4.

Lokalizace: nepublikováno z důvodu ochrany lokality

V říjnu 2020 byl na poli západně od obce nalezen rozoráný depot čtyř bronzových seker s celkovou hmotností 0,73 kg. Nálezy ležely v okruhu 10 m na povrchu nebo pod povrchem v hloubce max. 0,1 m. Sekery patří k typu s lištami či lištovitým schůdkem, a datujeme je tedy do starší doby bronzové.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

A ploughed-up hoard of four Early Bronze Age axes was found west of the municipality of Senice na Hané (Olomouc District) in “Křivý” field, in October 2020.

Marek Kalábek, Petr Křivý

Sivice (okr. Brno-venkov)

„V Zihu“, parc. č. 258/54.

Doba bronzová, kultura popelnicových polí. Sídliště. Náhodný zásah/nález. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1983222N, 16.7809536E

V další etapě budování oblastního skupinového vodovodu Šlapanicko II byl na počátku roku 2020 zachycen ve skrývce vodovodu na k. ú. Sivice osamocený sídlištní objekt, obsahující větší množství zlomků keramiky kultury středodunajských popelnicových polí.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

An isolated settlement feature containing a large quantity of Middle Danube Urnfield culture pottery fragments was detected during district water pipeline construction in “V Zihu” field in the Sivice cadastral area (Brno-Country District).

Petr Kos, Dana Vitulová, Jiří Kala

Sivice (okr. Brno-venkov)

Ul. Za Humnama, parc. č. 423/3.

Doba bronzová. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK – -585233.52, -1161206.06

V prosinci roku 2020 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum na pozemku s parc. č. 423/3 v souvislosti s novostavbou rodinného domu. Dotčený pozemek se nachází ve východní části

stávajícího intravilánu, kde přiléhá k východní straně jižní poloviny nově vznikající ulice Za Humnama. Dosud neevidovaná lokalita je situována v nadmořské výšce okolo 280 m, na úpatí mírného jihozápadního svahu, který se sklání k pravému břehu Pozoříského potoka. Přestože zemní práce spočívaly ve vyhloubení základové jámy pro sklep pod celým půdorysem budoucího rodinného domu bez předchozí skrývky nadloží, podařilo se na vzniklých profilech postupně zaznamenat dvě zásobní jámy, které je možné na základě nepočetných zlomků keramických nádob získaných vzorkováním jejich výplní předběžně datovat nejspíše do doby bronzové.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

A rescue excavation took place in Za Humnama Street, Sivice cadastral area, (Brno-Country District) in connection with the construction of a new family house in December 2020. Two storage pits, most probably datable to the Bronze Age, were gradually detected in the profiles that resulted from digging the foundation pit for the cellar.

Michal Přichystal

Skrbeň (okr. Olomouc)

„Nad Hliníkem“, parc. č. 291/6.

Lužická kultura. Depot. Průzkum detektorem kovu. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o., inv. č. 24/2020-100-1-6, 24/2020-101-1-17.

Lokalizace: nepublikováno z důvodu ochrany lokality

V srpnu 2020 byl na poli východně od motorestu Křepelka nalezen rozoráný depot bronzových artefaktů. Nálezy ležely na čtyřech místech pomyslné přímkou dlouhé 11,5 m. Nálezce uvědomil archeologa a následující den byl depot zdokumentován a vyzvednut. V místě největší koncentrace byla položena sonda (0,85 × 0,46 m) a v hloubce 0,35 m byla rozpoznána slabě zřetelná kruhová jamka (0,4 × 0,4 × 0,08 m) s nálezy keramiky a bronzů. Depot byl tedy nejspíš uložen v keramické nádobě (hrnek s ouškem pod okrajem) a obsahoval 6 ks zlomků srpů s postranním výčnělkem a řapem zesíleným dvěma žebry s oválnými důlky, 6 ks seker se spojenými laloky a hrotitým schůdkem, 2 ks náramků, 1 ks hlavičky jehlice typu s plasticky členěnou vroubkovanou hlavicí, 1 ks pilky a 2 ks slitků o celkové hmotnosti 2,5 kg. Depot datujeme do staršího stupně lužických popelnicových polí.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

A bronze hoard originally deposited at a depth of 0.35 m below the surface in a pottery vessel placed in a shallow depression was detected in “Nad Hliníkem” field in the Skrběň cadastral area in August 2020. The depot contained fragments of six sickles, six axes, four ingots, two bracelets, a pin, a saw blade and four bronze material ingots and is dated to the earlier phase of the Lusatian Urnfield culture.

Marek Kalábek, Pavel Venský

Staré Město (k. ú. Staré Město u Uherského Hradiště, okr. Uherské Hradiště)

„Špitálky“, parc. č. 240/431.

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.0722058N, 17.4290039E

V souvislosti s revitalizací prostoru v okolí velkomoravského kostela a pohřebiště v poloze Staré Město – „Špitálky“ proběhl v roce 2020 zjišťovací archeologický výzkum, při kterém se podařilo odhalit část sídliště kultury popelnicových polí (Bartík, Chrástek 2021).

Literatura

Bartík, J., Chrástek, T. 2021: Pravěké osídlení v okolí velkomoravského kostela ve Starém Městě – „Špitálkách“. *Přehled výzkumů* 62(1), 47–68.

Summary

An evaluation excavation carried out in connection with the revitalisation of the area around a Great Moravian church and cemetery in “Špitálky” field (Staré Město u Uherského Hradiště cadastral area, Uherské Hradiště District) in 2020 detected part of an Urnfield culture settlement.

Jaroslav Bartík, Tomáš Chrástek

Starovice (okr. Břeclav)

Západní okraj intravilánu obce, parc. č. 4994–5038.

Věteřovská skupina. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK – v ploše mezi body -594018, -1188417; -594092, -1188638; -594212, -1188599; -594143, -1188385

Stavba probíhala při západním okraji intravilánu obce na výrazném návrší (nadmořská výška cca 225 m). Návrší je ohraničeno prudkými svahy především z jihu a východu (zde převýšení až 30 m). Ve směru na S má svah mírný sklon až do prostoru nivy Starovického potoka. Západně návrší přechází ve výraznou ostrožnu (kóta 243,1) obklopenou ze všech stran prudkými svahy. Jde o místo, které bylo v minulosti intenzivně využíváno, o čemž svědčí i nárůst dokladů archeologických situací v tomto prostoru.

Vlastní umístění stavby se nachází na mírném východním svahu, který je ukončen téměř rovinou, patrně uměle dotvořenou v průběhu novověku. V té době, ale i před vlastním počátkem stavby, se v prostoru nacházely záhumenky a sady, případně vinice. Využití pozemků v minulosti bylo možné interpretovat i na základě zjištěných archeologických struktur. Pod cca 50–60 cm mocnou vrstvou ornice (nadloží) se nacházelo geologické podloží. Tvoří jej relativně pestré směsice světlých jílovců a písčitých jílu (třetihorní karpatský flyš), v omezené míře potom sprašové hlíny.

Záchraný archeologický výzkum navazoval na činnost z podzimu 2019, kdy byl zkoumán prostor pod budoucími rodinnými domy. V září a říjnu 2020 se naše pozornost přesunula na východní část stavby, na zarovnaný úsek plochy ohraničený na východě prudkým svahem. Již před začátkem skrývek bylo na základě předchozích pozorování možné vydedukovat ubývání

zahluobených struktur a postupné vytrácení sídliště směrem na SV. Na ploše výzkumu o velikosti cca 20 × 120 m se podařilo lokalizovat přes 50 objektů (převážně kúlových jam). Dvě desítky objektů tvořily rozměrnější jámy navazující na již zjištěné sídliště, tvarem a inventářem se nijak nelišily od jam zjištěných výzkumem v roce 2019 (Bíško, Kos 2020, 185). Opět šlo o blíže nespecifikovatelné sídlištní (možná výrobní) a zásobní jámy mladší fáze lengyelské kultury (viz oddíl Neolit) a několik jam z období věteřovské skupiny starší doby bronzové. Za neobvyklou na tomto sídlišti lze považovat rozměrnou exploatační jámu (ovál 12 × 9 m, hloubka 1 m) spadající do období věteřovské skupiny (obr. 37).

V dalších letech se díky pokračující výstavbě zcela jistě podaří odhalit řadu situací, které doplní mozaiku pravěkého využití lokality. V tuto chvíli je však možné konstatovat, že se podařilo prozkoumat značnou část roztroušeného sídliště, zatím bez dokladů funerálních aktivit. Sídliště bylo využíváno především v období mladší fáze lengyelské kultury a v období věteřovské skupiny starší doby bronzové.

Obr. 37. Starovice. Stavební jáma z období věteřovské kultury. Pohled od východu. Foto R. Bíško.

Fig. 37. Starovice. Foundation pit from the Early Bronze Age (Věteřov culture), view from the east. Photo by R. Bíško.

Literatura

Bíško, R., Kos, P. 2020: Starovice (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 61(1), 185.

Summary

The excavation of a settlement from the Lengyel culture period and the Early Bronze Age – Věteřov group continued during a rescue excavation on the western periphery of the built-up area of the municipality of Starovice (Břeclav District) in 2020.

Richard Bíško

Stavenice (okr. Šumperk)**„U Josefa“, parc. č. 629/9, 629/10, 630/17.**

Kultura popelnicových polí. Výšinné sídliště. Skupina/síť sond.
Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Národní památkový ústav –
územní odborné pracoviště v Olomouci.

Lokalizace: WGS-84 – 49.7576494N, 16.9797231E

Dne 17. října roku 2019 byla pracovníky Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci v rámci pravidelného monitoringu kulturních památek zjištěna četná narušení terénu v prostoru hradiště v trati „U Josefa“ na katastrálním území obce Stavenice. Relikty tohoto opevněného výšinného sídliště jsou chráněnou nemovitou kulturní památkou archeologické povahy již od roku 1958 (KP rejst. č. ÚSKP 19318/8-2208). Lokalita se nachází v severní části CHKO Litovelské Pomoraví na skalnatém ostrohu v lese Doubrava na levém břehu řeky Moravy nedaleko obce Moravičany. V nedávné době byl publikován souhrn starších i novějších poznatků o této lokalitě (Kouřil, Gryc 2014, 99–111). K výše uvedenému narušení hradiště došlo 21. srpna 2019 lokální silnou vichřicí, která zapříčinila vyvrácení většího množství stromů v ploše hradiště i v místech dochovaného valu. Po následném jednání se zástupci vlastníka (Lesy ČR), CHKO Litovelské Pomoraví a odborné organizace státní památkové péče (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci) bylo výkonným orgánem státní památkové péče (Městský úřad Mohelnice) z moci úřední nařízeno provedení záchranného archeologického výzkumu. Vlastní výzkum byl proveden ve dvou fázích. První fáze, realizovaná ještě v závěru roku 2019, byla zaměřena na poškozené terénní situace v severní části vnitřní plochy hradiště. Během této fáze došlo k začistění a sondážnímu odkryvu tří vývrátů (sondy č. S1/19–S3/19). Povrch navětralého skalního podloží překrývala pouze vrstva lesní půdy (10–30 cm).

Zároveň se sondáží došlo k záměrnému odstranění a prozkoumání zeminy z kořenových balů vyvrácených stromů, což se ukázalo jako přínosné, neboť díky tomu byla získána většina keramického materiálu, který se původně nacházel pod povrchem. Ovšem i tak byl keramický soubor, sestávající z fragmentů (17 kusů) nádob kultury lužických popelnicových polí (dále KLPP) dosti chudý.

Další zlomky keramiky KLPP se podařilo zachytit i při realizaci druhé fáze terénních odkryvů, která probíhala během léta a podzimu roku 2020. Tato fáze výzkumu byla zaměřena na průzkum vývrátů, které způsobily obnažení archeologických situací v rámci samotného valu hradiště. Celkem bylo v linii fortifikace položeno 8 sond (S I – S IX; S IV nerealizována) v jižní a jihovýchodní části opevnění. Dále došlo k začistění profilu novodobého průrazu tělesa valu, snad ze 70. až 80. let 20. století, u jihovýchodního ohbí opevnění (sonda S V). Výzkum byl doplněn mikrosondáží dna příkopu na jihovýchodní straně a v místech původního vstupu do areálu hradiště na jižní straně lokality. K objevu jednoho keramického zlomku došlo v prostoru sondy S III v zemině, která byla vyrvána kořenovým systémem vývrátu ze hmoty tělesa valu.

Poslední situace, ze které se podařilo vyzvednout keramický fragment nádoby zařaditelný do KLPP, se objevila při začistování profilu novodobého průrazu valu (S V). Keramický zlomek se nacházel ve vrstvě pod vlastním tělesem valu raně středověkého stáří. Původní pravěké osídlení polohy pod kopcem Hradisko bylo tedy zřejmě bez opevnění, neboť se v rámci výzkumu nepotvrdila možnost, že by při budování fortifikace v raném středověku došlo k využití staršího reliktu obdobného charakteru. Nalezeny nebyly ani žádné další stopy možného pravěkého opevnění.

Realizovaný výzkum jednoznačně potvrdil osídlení lokality v době KLPP, které bylo dosud v odborné literatuře pouze předpokládáno (Čižmář 2004, 234). S těmito poznatky koreluje i nálezu odlomeného břitu bronzové sekery, učiněný při detektorové prospekci v roce 2019 (Halama 2020, 175).

LiteraturaČižmář, M. 2004: *Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku*.

Praha: Libri.

Halama, J. 2020: Stavenice (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 61(2), 174–175.

Kouřil, P., Gryc, J. 2014: Hradiska 10. – 12. století na severní Moravě a v českém Slezsku. In: K. Chrzan, K. Czapla, S. Moździoch (eds.): *Funkcje grodów w państwach wczesnośredniowiecznej Europy Środkowej. Społeczeństwo, gospodarka, ideologia*. Wrocław, Głogów: Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Ośrodek Badań Nad Kulturą Poźnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza, 99–171.

Summary

A small assemblage of pottery vessel fragments that nevertheless provided new information about the Early Bronze Age occupation of the area was discovered during a rescue excavation in “U Josefa” field at the Stavenice site (Šumperk District).

Pavel Kašpar, Pavel Šlězár, Tomáš Zlámal

Sudice (okr. Opava)**Ul. Třebomská, parc. č. 368.**

Kultura popelnicových polí. Sídlíště. Skupina/síť sond.
Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Národní památkový ústav –
územní odborné pracoviště v Ostravě.

Lokalizace: S-JTSK – -484291.59, -1078488.95

Na podzim roku 2020 byla na severozápadním okraji obce Sudice při výstavbě rodinného domu narušena neznámá archeologická lokalita (č. akce Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ostravě 111/20). Obec Sudice se nachází v nejsevernějším výběžku Moravskoslezského kraje, v těsné blízkosti polských hranic. Místo nálezu je situováno na mírném, jihovýchodně orientovaném svahu, v nadmořské výšce cca 224 m, severně od 260 m vzdáleného Oldřišovského potoka.

V základových pasech rodinného domu byl objeven menší zahloubený sídlíštní objekt a jedna sloupová jamka. Z výplně první jámy pochází několik drobných zlomků keramiky lužických popelnicových polí.

Literatura

Neuvejeno.

Summary

A minor rescue excavation took place in the cadastral area of the municipality of Sudice (Opava District) in Třebomská Street. A Lusatian Urnfield culture settlement area was newly discovered. Two smaller features from this culture were documented.

Tereza Tichá Krasnokutská

Šumice (okr. Brno-venkov)

Severozápadní okraj obce, parc. č. 3566.

Starší doba bronzová. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 48.9940675N, 16.4371569E

Archeologický výzkum proběhl při kopání základových pasů na parc. č. 3566, jižně od silnice vedoucí na Kubšice. Ve výkopech byly zachyceny celkem čtyři zahloubené objekty. Ve dvou případech se jednalo o kruhové zásobní jámy, které je možné na základě keramického inventáře datovat do starší doby bronzové. Mimo to pochází z objektů pro sídliště z tohoto období neobvyklé množství štípané industrie sestávající z několika čepelek a kusů neopracované suroviny, určené předběžně jako rohovec typu Krumlovský les. Zbylé objekty (rozsáhlý hliník a kúlová jáma) poskytly jen malé množství archeologického materiálu a výše uvedené dataci neodporují.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

Early Bronze Age features were detected during a family house construction in plot No. 3566 in the Šumice cadastral area (Brno-Country District). The unusual quantity of chipped artefacts consisting of several blades and pieces of unworked raw material, tentatively determined as Krumlovský les type chert, is of interest.

Ivan Čížmář

Šumperk (k. ú. Dolní Temenice, okr. Šumperk)

Sídliště Sever, ul. Erbenova, Šumavská, Zemědělská, Sládkova.

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Šumperku, p. o., podsbírka archeologická, přír. č. 4/2020.

Lokalizace: WGS-84 – 49.9706219N, 16.9650622E; 49.9714433N, 16.9652553E; 49.9706497N, 16.9660278E

V průběhu let 2019–2020 probíhaly liniové výkopové práce pro uložení optického kabelu v severní části města. Výkopy se částečně překrývaly s již dříve zjištěným areálem sídliště lužických popelnicových polí, kde proběhly záchranné výzkumy na přelomu 60. a 70. let 20. stol. při stavbě panelového sídliště Sever (Goš, Nekvasil 1976).

Mezi ulicemi Erbenova, Šumavská, Zemědělská a Sládkova došlo v červnu r. 2020 na několika místech k narušení archeologických situací. Poválečným bouráním původní cihlové zástavby, pozdější stavbou panelových domů a četnými výkopy pro inženýrské sítě zde však terén prošel výraznými změnami, a tak se podařilo v úzkých liniových výkopech identifikovat, ověřovat a zdokumentovat jen asi tři sídlištní jámy, na dalších místech se jednalo o nerozpoznatelné reliktů objektů či vrstev s výskytem archeologického materiálu (zlomky keramiky a mazanice). Přínosem jsou zejména nová prostorová zjištění, neboť zdokumentované archeologické situace rozšiřují areál již známého sídliště kultury lužických popelnicových polí jižním a západním směrem.

Literatura

Goš, V., Nekvasil, J. 1976: Sídliště lužické kultury v Šumperku–Temenici. *Památky archeologické* LXVII, 359–392.

Summary

Archaeological supervision of line trench digging for an optical cable in the northern part of the municipality of Šumperk (Dolní Temenice cadastral area, Šumperk District) detected settlement contexts of the Lusatian Urnfield culture between Erbenova, Šumavská, Zemědělská and Sládkova streets in June 2020.

Jakub Halama

Tišnov (okr. Brno-venkov)

Ul. Wagnerova, parc. č. 2053/2, 2053/19, 2400/1, 2401/2.

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv.

Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK – -609235.66, -1143098.15; -609211.05, -1143137.97; -609260.27, -1143197.37; -609299.03, -1143157.69

V průběhu roku 2020 pokračovali pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., v záchranných archeologických výzkumech při jihovýchodním konci ulice Wagnerova, jež byly vyvolány postupnou výstavbou výrobní haly (srov. Přichystal 2020) a prodloužením stávající komunikace. Nově bylo na pozemcích parc. č. 2053/2, 2053/19, 2400/1 a 2401/2 dokumentováno porušení dalších 32 zahloubených sídlištních objektů, z nichž většinu je možné na základě získaného materiálu opět datovat do kultury popelnicových polí z mladší až pozdní doby bronzové. Zvláštní zmínku si zaslouží nález dvou celých hliněných závaží jehlcovitého tvaru na dně jedné ze zásobních jam (obr. 38).

Obr. 38. Tišnov. Hliněná závaží tkalcovského stavu. Foto T. Zemancová.

Fig. 38. Tišnov. Clay loom weights. Photo by T. Zemancová.

Literatura

Přichystal, M. 2020: Tišnov (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 61(1), 154, 186.

Summary

Rescue excavations near the south-eastern end of Wagnerova Street (Tišnov cadastral area, Brno-Country District) continued during 2020. A further 32 disturbed pits were documented. Once again, most can be dated to the Urnfield culture of the Late to Final Bronze Age based on the gathered material.

Michal Přichystal

Tovačov (okr. Přerov)

„Bažantnice“, parc. č. 569/39.

Doba bronzová. Pole. Průzkum detektorem kovu.

Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4413006N, 17.2730106E

V roce 2019 byl na katastru města Tovačova během preventivní detektorové prospekce, realizované V. Samohýlem, spolupracovníkem Muzea Komenského v Přerově, p. o., zajištěn soliterní kovový nález z doby bronzové. Místo nálezu se nachází při severozápadním okraji katastru v trati „Bažantnice“, na parc. č. 569/39. Lokalita je situována na pravém břehu potoka Splavská. Nadmořská výška polohy činí 199 m. Nalezeným kovovým předmětem je bronzová sekerka se zaobleným lištovitým schůdkem, vějířovitým ostřím a ostrým klínovitým výřezem v týlu (obr. 39). Celková délka sekery činí 109 mm, šířka břitu je 41,5 mm, šířka střední části těla 21 mm, šířka týlu 15 mm. Maximální tloušťka artefaktu je 14 mm. Hmotnost sekery činí 156 g. V podélném průřezu se zužuje směrem k ostří i k týlu. Povrch artefaktu je nerovnoměrně pokryt zelenou oxidační patinou a železitými půdními vysráženinami rezavého zabarvení. Z morfologického hlediska se tovačovský exemplář nejvíce blíží torzu sekerky z Hodonína (Salaš 2005, 32–33, tab. 2: 6). Z chronologického hlediska lze sekery se zaobleným lištovým schůdkem spojit s mladším úsekem starší doby bronzové a starším úsekem střední doby bronzové (Říhovský 1992, 125–126; Salaš 2005, 32–33).

Obr. 39. Tovačov. Bronzová sekerka. Foto Z. Schenk.

Fig. 39. Tovačov. Bronze Age axe. Photo by Z. Schenk.

Literatura

Říhovský, J. 1992: *Die Äxte, Beile, Meißel und Hämmer in Mähren.*

Prähistorische Bronzefunde IX, 17. Stuttgart: Steiner.

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I. Text; II. Tabulky.* Brno: Moravské zemské muzeum.

Summary

An isolated Bronze Age axe was found in 2019 during a metal detector survey in “Bažantnice” field in the cadastral area of Tovačov (Přerov District). The find is dated to the Early and Middle Bronze Age.

Zdeněk Schenk

Týn nad Bečvou (okr. Přerov)

„Hůra“, parc. č. 1014/1.

Pozdní doba bronzová. Hradiště. Průzkum detektorem kovu.

Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.5156703N, 17.6242053E

V rámci preventivního detektorového průzkumu, realizovaného v roce 2020 Muzeem Komenského v Přerově, p. o., na katastru obce Týn nad Bečvou, nalezl Jan Novotný na parc. č. 1014/1 v poloze „Hůra“ při jihozápadním okraji hradního návrší, zlomek bronzového náramku z pozdní doby bronzové. Artefakt pochází ze svahu pod dochovanými zbytky valu hradiska z pozdní doby bronzové. Nadmořská výška místa nálezu činí 345 m. Délka dochovaného torza náramku činí 85 mm, jeho šířka se pohybuje okolo 8–10 mm, tloušťka 3 mm. Hmotnost fragmentu je 9,817 g. Torzo náramku s nepatrně zúženým a oble seříznutým koncem má klenutý profil s projmutou bází, resp. ovalením podélných okrajů báze, což odpovídá některým náramkům z depotu z Černotína ve východní části přerovského regionu, datovaným do pozdního stupně popelnicových polí stupňů HB 2–3 (Salaš 2005, 20, 152, 154, Tab. 337). Povrch dochované části náramku je krytý tmavě zelenou patinou. Z ryté výzdoby se zachovaly tři svazky krokvic, mezi nimiž jsou v mezích krokvicovitě uspořádané příčné šikmé vlasečnicové krátké rýhy. Na zúženém konci je málo

Obr. 40. Týn nad Bečvou.

Zlomek bronzového náramku. Foto Z. Schenk.

Fig. 40. Týn nad Bečvou. Fragment of the Bronze Age bracelet. Photo by Z. Schenk.

zřetelný svazek příčných rýh (obr. 40). Tento soliterní nález lze datovat do pozdní doby bronzové a spojit s aktivitami slezské kultury. Osídlení z tohoto období bylo v prostoru hradního kopce opakovaně archeologicky doloženo v souvislosti s průzkumem dochované části pravěkého valového opevnění (Pavelčík 1980a, 89; 1980b, 50; Dohnal 1988, 64–66; Schenk 2017, 227).

Literatura

- Dohnal, V. 1988: *Opevněná sídliště z doby popelnicových polí na Moravě*. Studie muzea Kroměřížska '88. Kroměříž: Muzeum Kroměřížska.
- Pavelčík, J. 1980a: Zjišťovací výzkum v předpolí hradu Helfštýna (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 1977, 88–89.
- Pavelčík, J. 1980b: Zjišťovací výzkum v předpolí hradu Helfštýna – Týn n. Bečvou (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 1978, 49–50.
- Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.
- Schenk, Z. 2017: Týn nad Bečvou (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 58(1), 227.

Summary

A fragment of a bronze bracelet was found during a metal detector survey in "Hůra" field in the cadastral area of Týn nad Bečvou (Přerov District). The find is dated to the Late Bronze Age (Silesian phase of the Lusatian Urnfield culture).

Zdeněk Schenk

Újezd u Brna (okr. Brno-venkov)

Ul. Sušilova, parc. č. 208.

Starší doba bronzová. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1062644N, 16.7552697E

V základových pasech novostavby RD na par. č. 208 na ulici Sušilova byl dokumentován porušený objekt datovaný rámcově do starší doby bronzové.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

A disturbed feature datable generally to the Early Bronze Age was documented during the excavation for the construction of a house in Sušilova Street in Újezd u Brna (Brno-Country District).

David Parma

Věžky (okr. Kroměříž)

Jihozápadní okraj intravilánu, parc. č. 1095.

Věteřovská skupina. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: po zpracování Muzeum Kroměřížska, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 17.27749E, 49.28286N

Při terénních úpravách prováděných na pozemcích firmy Keller, speciální zakládání, a.s., na jihozápadním okraji intravilánu obce Věžky byla odkryta část hospodářského zázemí pravěkého sídliště, sestávající z několika charakteristických vakovitých

Obr. 41. Věžky. Báze rozměrné zásobní jámy starší doby bronzové (věteřovská skupina). Foto M. Popelka.

Fig. 41. Věžky. The bottom of a large Late Bronze Age storage pit (Věteřov culture). Photo by M. Popelka.

zásobních jam kruhových půdorysů (někdy značných rozměrů – obr. 41). Jedná se o zcela nově zjištěnou lokalitu, která je rekonstruovatelnými tvary, vyzvednutými z výplní některých objektů, datována do starší doby bronzové (věteřovská skupina). Pozitivní situace byly zjištěny bohužel pouze v severozápadní části stavby, kde došlo k výraznějšímu zásahu do terénu a bylo obnaženo sprašové podloží (pouze cca 20 % plochy), do kterého byly objekty zapuštěny. Ve zbylé části plochy oproti tomu došlo k navýšení terénu bez provedení předchozí skryvky a prostorová interpretace prozkoumaných objektů (resp. jejich vztah k residenční části sídliště) je problematická.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

A rescue excavation on the south-western periphery of the built-up area of the municipality of Věžky (Kroměříž District) newly documented an Early Bronze Age (Věteřov group) settlement.

Miroslav Popelka, Adam Fojtík

Vítonice (k. ú. Vítonice u Znojma, okr. Znojmo)

„Vinohrady“, parc. č. 2911, 2912, 2914, 2916.

Únětická kultura, věteřovská skupina. Sídliště. Povrchový nález.

Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Jihomoravské muzeum ve Znojme, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 48.9175503N, 16.2117806E

Na začátku druhého březnového týdne nahlásil náhodný nálezcce archeologickému pracovišti Jihomoravského muzea ve Znojme, p. o., archeologické objekty narušené rigolací pole. Ještě toho dne byla lokalita zkontrolována a bylo potvrzeno skutečně značné množství porušených objektů. Po domluvě se zemědělským družstvem nám bylo umožněno objekty zdokumentovat a odebrat vzorky. Vzhledem k tomu, že sprašové podloží vystupuje v těchto místech poměrně vysoko, byly porušené objekty na první pohled zřetelně patrné. Během výzkumu byla plocha i zjištěné situace zaměřeny, vybrané objekty pak kresebně

a fotograficky zdokumentovány. Získaný keramický materiál umožňuje porušenou část sídliště datovat do mladší únětické kultury a do věteřovské skupiny. Díky porostovým příznakům patrným na leteckém snímkování je zřejmé, že rigolací porušené objekty představují část rozsáhlého sídliště táhnoucího se i SV směrem v trati „Nad Sklepy“.

Literatura

AMČR: Záznam M-202001174 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

Part of an Early Bronze Age settlement was documented during a rescue excavation carried out in “Vinohrady” field in the Vítovnice u Znojma cadastral area (Znojmo District) in the spring of 2020.

David Rožnovský

Exemplář sekery ze Žalkovic lze z typologického hlediska zařadit k sekerám s postranními lištami a obloukovitě rozšířeným břitem, které lze obecně datovat do starší doby bronzové a spojit s aktivitami nositelů únětické kultury.

Literatura

Neuveдено.

Summary

An isolated bronze axe was found in 2020 during a metal detector survey in “Díly za branou” field in the Žalkovice cadastral area (Kroměříž District). The find can be dated to the Early Bronze Age (Únětice Culture).

Zdeněk Schenk, Zbyněk Brázda

Žalkovice (okr. Kroměříž)

„Díly za branou“, parc. č. 253.

Starší doba bronzová. Pole. Průzkum detektorem kovu.

Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.3778617N, 17.4486806E

V roce 2020 byl na katastru obce Žalkovice prostřednictvím preventivní detektorové prospekce realizované Z. Brázdou, spolupracovníkem Muzea Komenského v Přerově, p. o., zachráněn soliterní kovový nále z doby bronzové. Místo nálezu se nachází poblíž hranice katastrálního území obcí Žalkovice na Kroměřížsku a Říkovice na Přerovsku v trati „Díly za branou“, na parc. č. 253. Lokalita je situována na pravobřeží říčky Moštěnky. Nadmořská výška polohy činí 204 m. Nalezeným kovovým předmětem je sekera s postranními lištami a mírně oblým týlem (obr. 42). Celková délka sekery činí 106 mm, šířka obloukovitě rozšířeného břitu je 50 mm, šířka týlu 20 mm. Síla ve střední části těla předmětu dosahuje 16,5 mm. Hmotnost sekery činí 214 g. V podélném průřezu se zužuje směrem k ostří i k týlu. Povrch artefaktu je nerovnoměrně pokryt tmavě zelenou oxidační patinou. Místy je patrná původní barva kovu.

Obr. 42. Žalkovice. Bronzová sekera. Foto Z. Schenk.

Fig. 42. Žalkovice. Bronze Age axe. Photo by Z. Schenk.